We are Engineers

ความรู้ประกอบการเลื่อนระดับงานออกแบบโครงสร้าง

โดย

รองศาสตราจารย์สิริวัฒน์ ไชยชนะ

กรรมการจรรยาบรรณ สภาวิศวกร

อนุกรรมการ สาขาวิศวกรรมโยธา

10 พฤศจิกายน 2566

(9.00-10.00 น.)

We are Engineers

“โครงสร้าง” หมายถึง **องค์อาคาร(Members)** ที่มีลักษณะ เป็นรูปร่าง รูปทรง ที่มีความสัมพันธ์ในการรับและถ่ายแรงซึ่งกันและกันได้ทั้งแรงในแนวดิ่งและแรงแนวราบโดยเฉพาะแรงแนวราบที่ต้องกระจายให้องค์อาคารรับแรงแนวดิ่งให้เป็นไปตามหลักวิชาทางวิศวกรรม และหลักทางการผลิต การติดตั้ง หรือการก่อสร้างที่ดำเนินการอย่างมีขั้นตอน มีระบบแบบแผน ที่แน่นอน หรือเรียกง่ายๆ ว่าทำหน้าที่อย่างมีความสัมพันธ์กันของแต่ละองค์อาคาร

We are Engineers

“การวิเคราะห์” เป็นการคำนวณหาผลตอบสนองของชิ้นส่วนโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การที่มีแรงในทิศทางและรูปแบบต่างๆมากระทำเพื่อจะหาผลตอบสนองและพร้อมกับทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในขณะที่รับแรงดังกล่าว ต่อจากนั้นก็เข้าสู่ขบวนการออกแบบโครงสร้าง เช่น การกำหนดชนิดของวัสดุที่นำมาเป็นโครงสร้าง รูปแบบ กำหนดขนาด กำหนดกำลังให้เพียงพอ รวมทั้งกำหนดรายละเอียดการติดตั้ง ให้มีความเหมาะสม มีความแข็งแรง มีเสถียรภาพและมีความประหยัด

We are Engineers

ขั้นตอนการวิเคราะห์ออกแบบโครงสร้าง

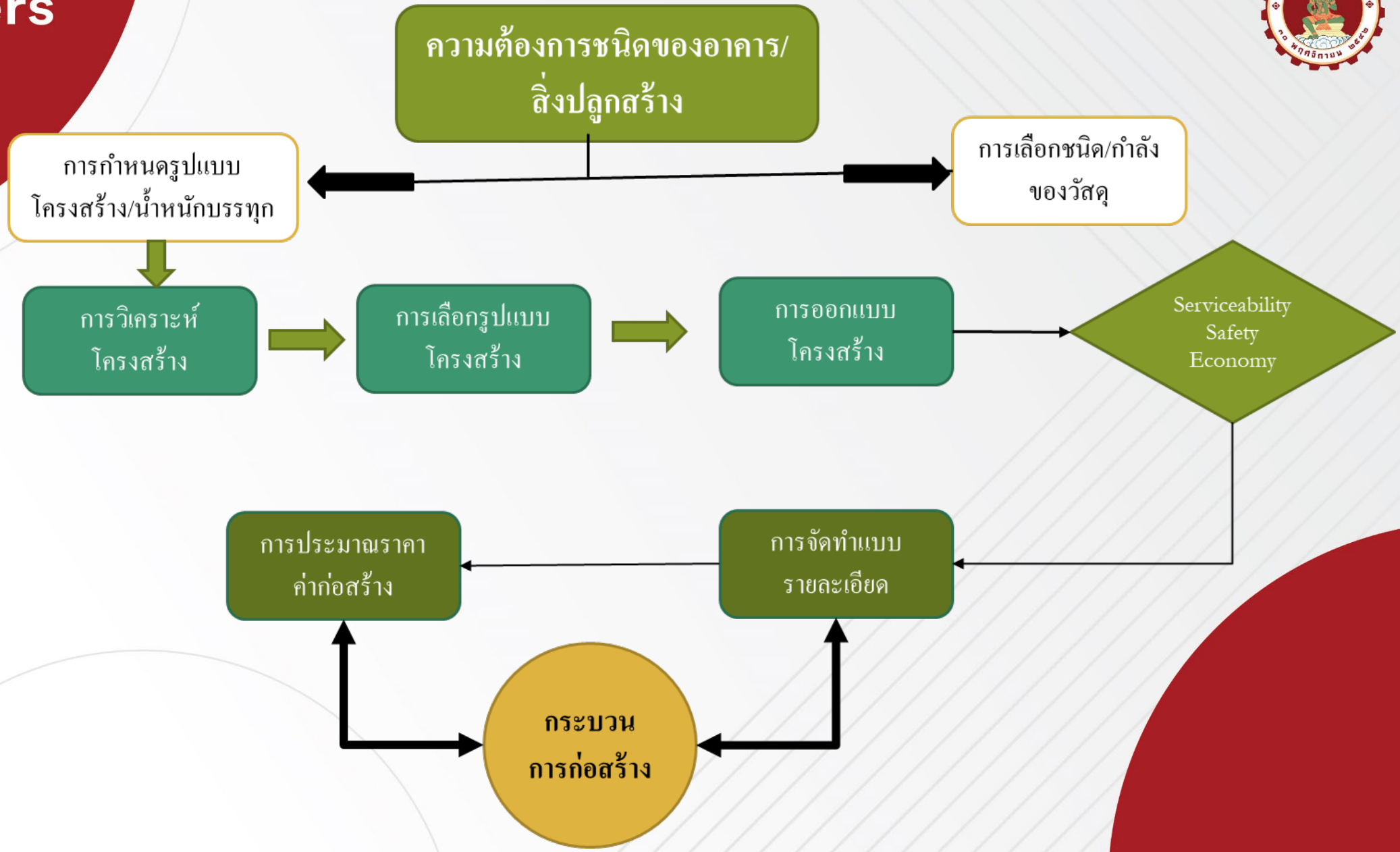

We are
Engineers

ชนิดของระบบโครงสร้างอาคาร

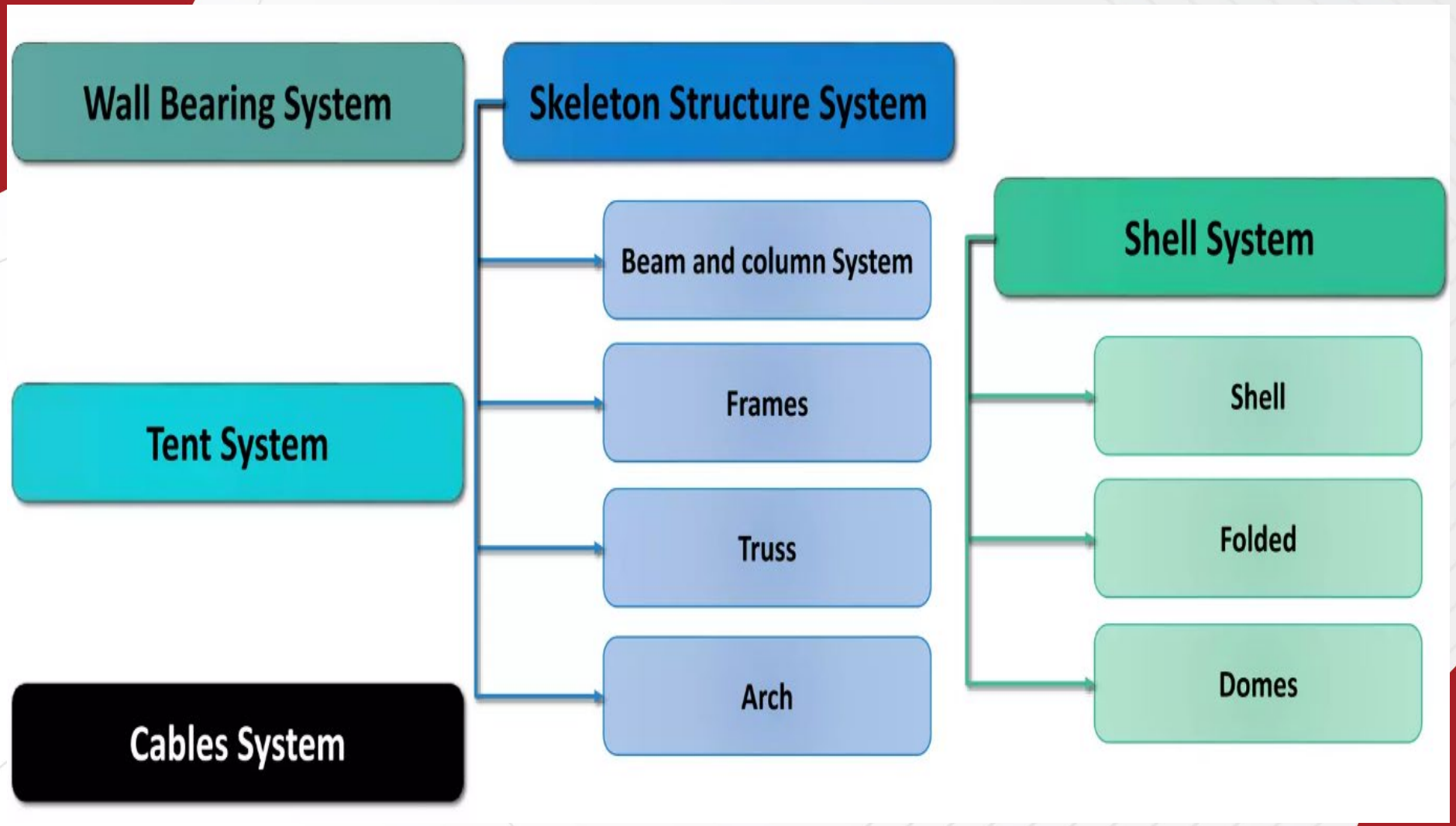

We are
Engineers

รูปแบบของระบบโครงสร้างอาคารทั่วไป

Skeleton structure system

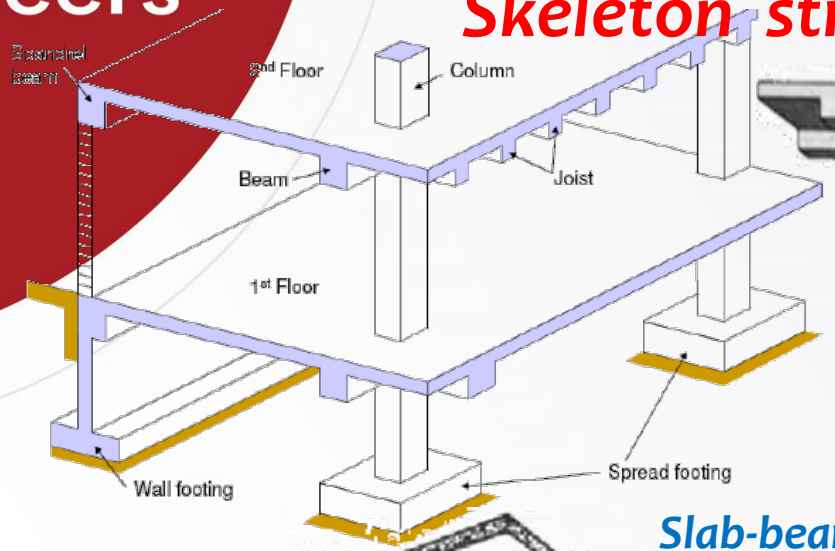

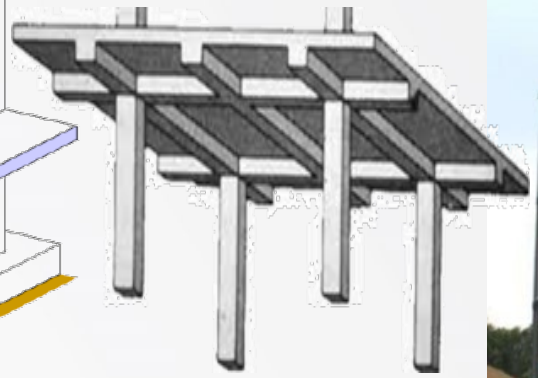

Slab-beam-column system

Beamless slab-column system

Frame system

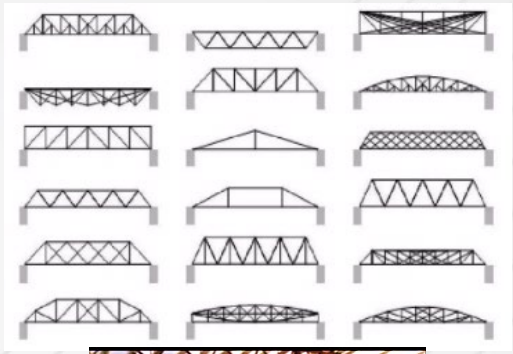

Truss system

We are
Engineers

รูปแบบของระบบโครงสร้างอาคารทั่วไป

Wall Bearing system

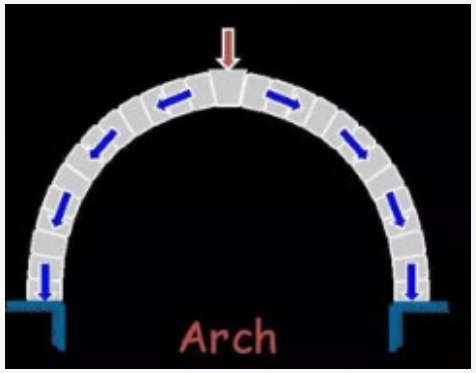

Arch system

Folded

Shell System

Shell

Folded

Dome

We are
Engineers

รูปแบบของระบบโครงสร้างอาคารสูง

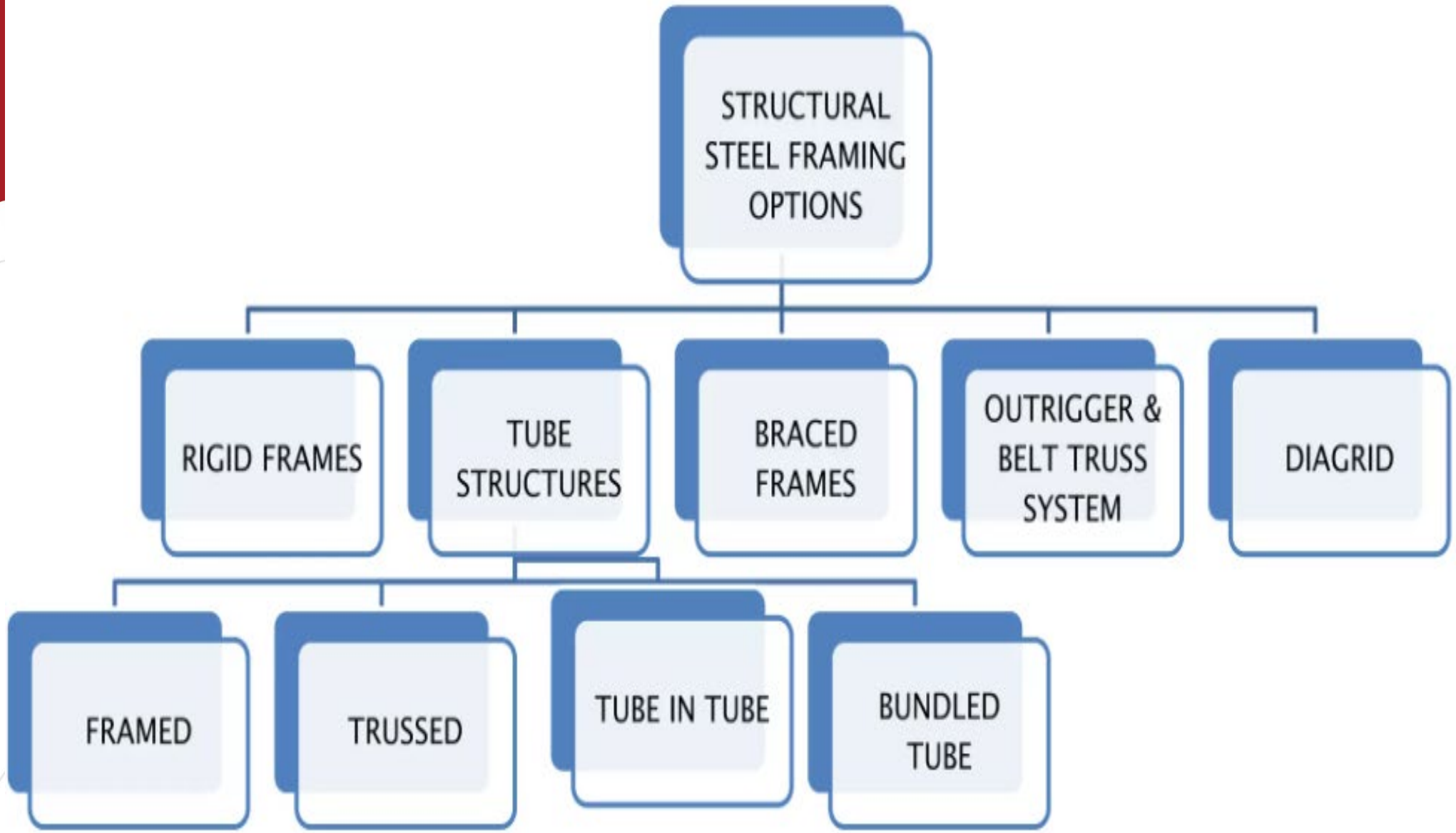

We are
Engin

Loads Transferred in Structures

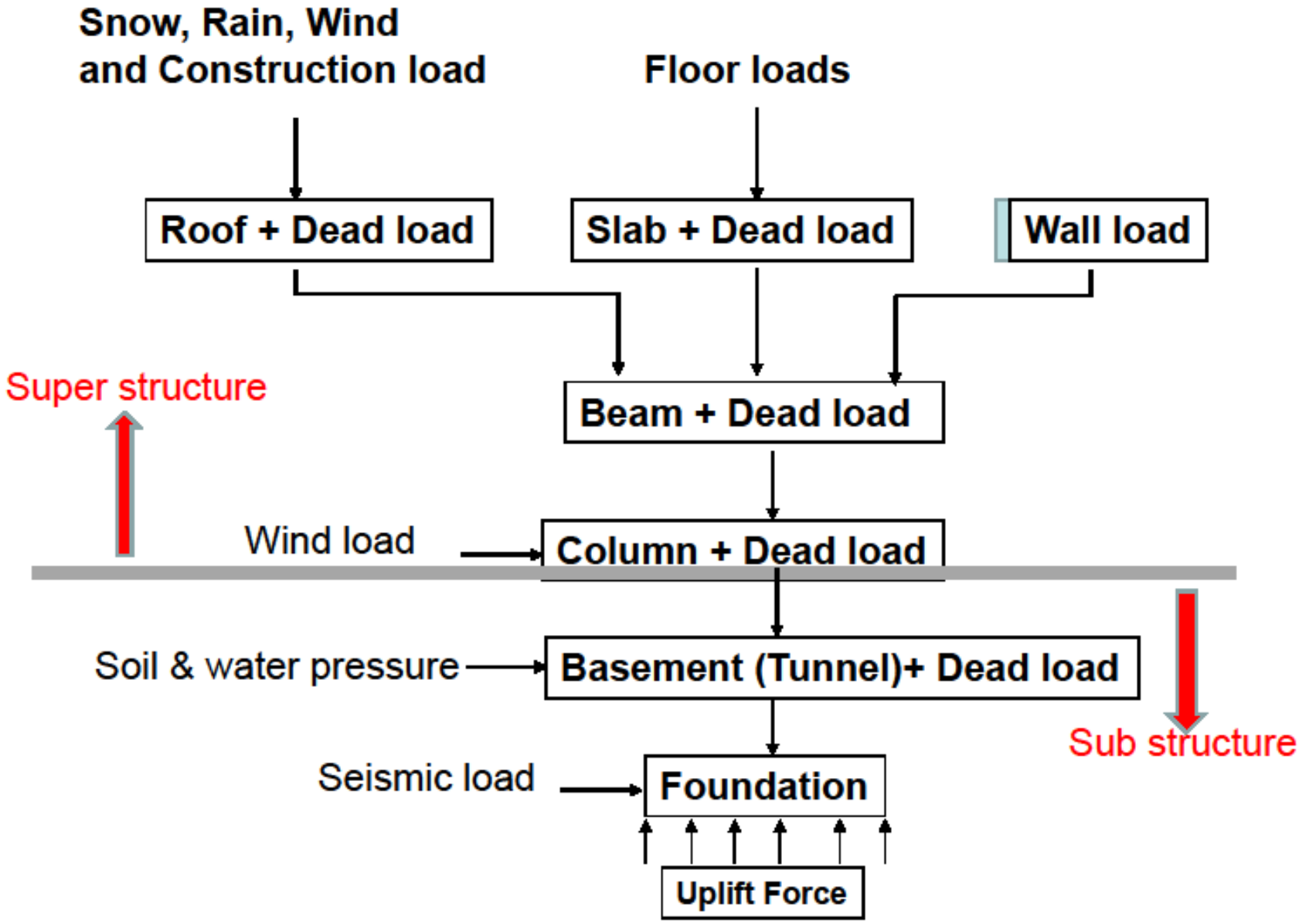

We are Engineers

DEAD LOADS

ชนิดของวัสดุ	น้ำหนักบรรทุก	หน่วย
คอนกรีตล้วน	2,300	กก./ลบ.ม.
คอนกรีตเสริมเหล็ก	2,400	กก./ลบ.ม.
เหล็ก	7,850	กก./ลบ.ม.
ไม้	500	กก./ลบ.ม.
อิฐ	1,900	กก./ลบ.ม.
โครงหลังคา	10-30	กก./ตร.ม.
กระเบื้องซีเมนต์ใยหินลอนคู่	14	กก./ตร.ม.
กระเบื้องคอนกรีต	50	กก./ตร.ม.
เหล็กรีดลอน	14	กก./ตร.ม.
สังกะสี	5	กก./ตร.ม.
ฝ้าเพดาน	14-26	กก./ตร.ม.
กำแพงอิฐมอญ	180-360	กก./ตร.ม.
กำแพงอิฐบล็อก	100-200	กก./ตร.ม.

We are Engineers

Floor Loads(LL)

กฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2527) พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ประเภทและส่วนต่างๆของอาคาร	หน่วยน้ำหนักบรรทุก (กก./ตร.ม.)
1. หลังคา	30
2. กันสาดหรือหลังคาคอนกรีต	100
3. ที่พักอาศัย โรงเรียนอนุบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม	150
4. ห้องแถว ตึกแถวที่ใช้พักอาศัย อาคารชุด หอพัก โรงแรม และห้องคนไข้พิเศษของโรงพยาบาล	200
5. สำนักงาน ธนาคาร	250
6. (ก) อาคารพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน และโรงพยาบาล	300
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารชุด หอพัก โรงแรม สำนักงาน และธนาคาร	300
7. (ก) ตลาด อาคารสรรพสินค้า หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร ห้องอ่านหนังสือในห้องสมุดหรือหอสมุด ที่จอดหรือเก็บรถยนต์นั่งหรือรถจักรยานยนต์	400
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียน	400
8. (ก) คลังสินค้า โรงกีฬา พิพิธภัณฑ์ อัฒจันทร์ โรงงาน โรงพิมพ์ ห้องเก็บเอกสารและพัสดุ	500
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของตลาด สรรพสินค้า หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร และ ห้องสมุด	500
9. ห้องเก็บหนังสือของห้องสมุดหรือหอสมุด	600
10. ที่จอดหรือเก็บรถบรรทุกเปล่า	800

We are Engineers

Floor Loads อัตราลดหน่วยน้ำหนักบรรทุกจรบนพื้นที่แต่ละชั้น

การรับน้ำหนักของพื้น	อัตราการลดหน่วยน้ำหนักบรรทุกจรบนพื้นที่แต่ละชั้นเป็นร้อยละ
(1) หลังคาหรือดาดฟ้า	0
(2) ชั้นที่หนึ่งถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	0
(3) ชั้นที่สองถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	0
(4) ชั้นที่สามถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	10
(5) ชั้นที่สี่ถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	20
(6) ชั้นที่ห้าถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	30
(7) ชั้นที่หกถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	40
(8) ชั้นที่เจ็ดถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้าและชั้นต่อลงไป	50

การเพิ่มค่าน้ำหนักบรรทุกคงที่

ประเภทชิ้นส่วนอาคารและน้ำหนักบรรทุกคงที่ต่างๆ	เพิ่มค่าน้ำหนักบรรทุกคงที่ขึ้นอีก (ร้อยละ)
โครงสร้างที่ประกอบด้วยเสาและคานยึดโยงกันเป็นโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนักลิฟต์หรือน้ำหนักรอกยกของ	100
ฐานรากทางเท้าและดอม่อรับลิฟต์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับรอกยกของ	40
เครื่องจักรขนาดเบาท่อต่างๆและมอเตอร์	ไม่น้อยกว่า 20
เครื่องจักรขนาดเบาชนิดลูกสูบชักเครื่องไฟฟ้า	ไม่น้อยกว่า 20

We are Engineers

แรงลมตามพ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ความสูงอาคาร (เมตร)	หน่วยแรงลม (กก./ตร.ม.)
น้อยกว่า 10	50
10 < h < 20	80
20 < h < 40	120
มากกว่า 40	160

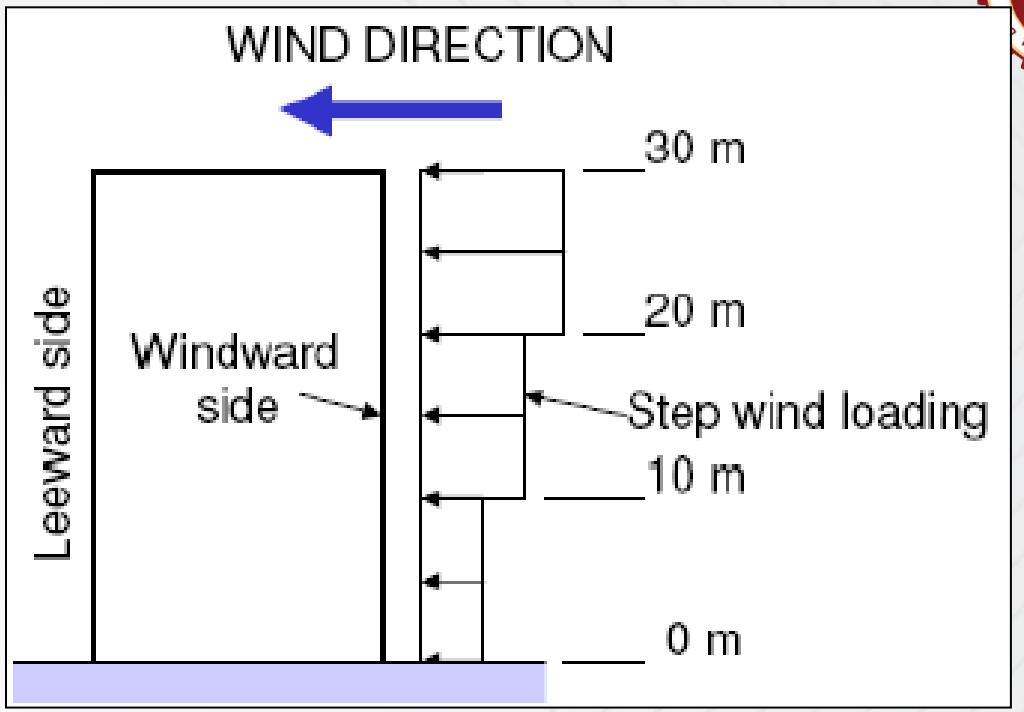

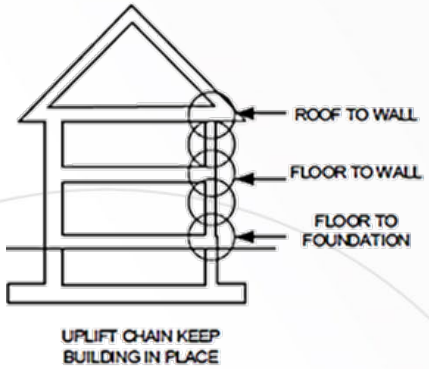

(ก)

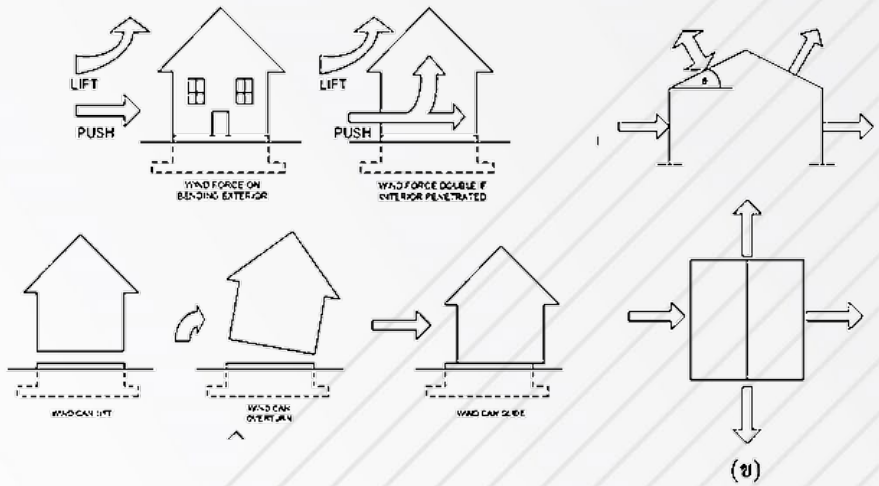

(ข)

We are Engineers

Hydrostatic & Soil Pressure

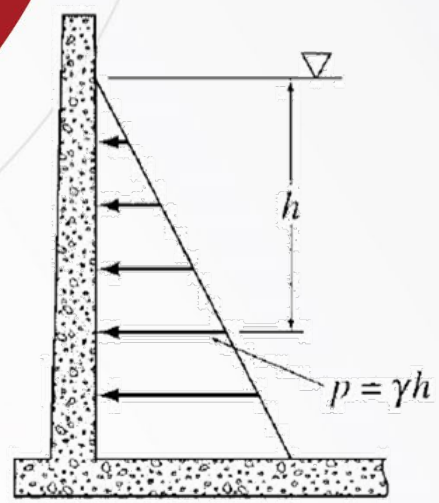

Hydrostatic Pressure

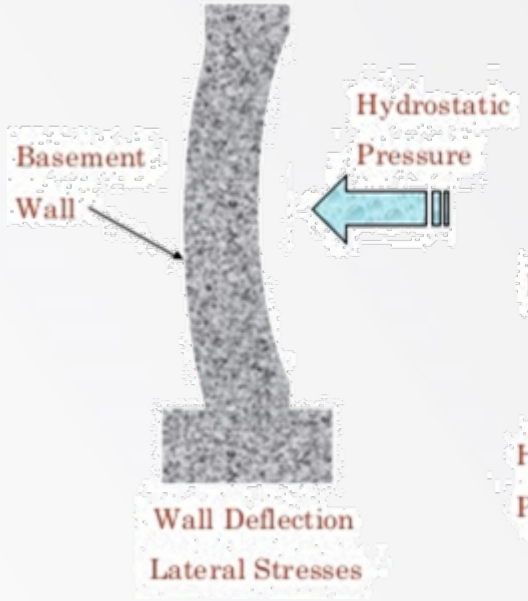

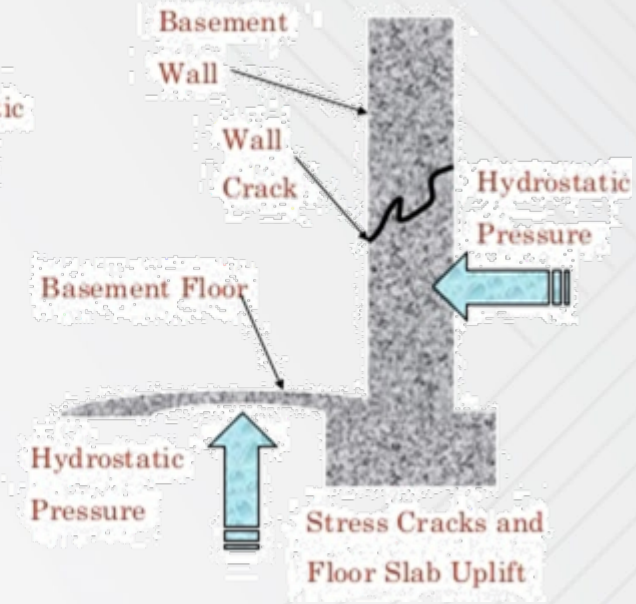

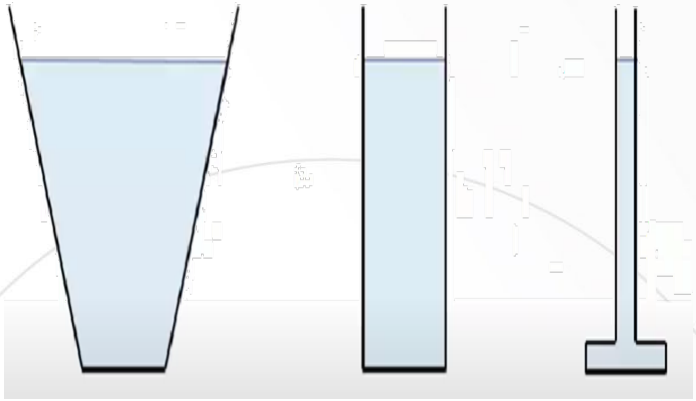

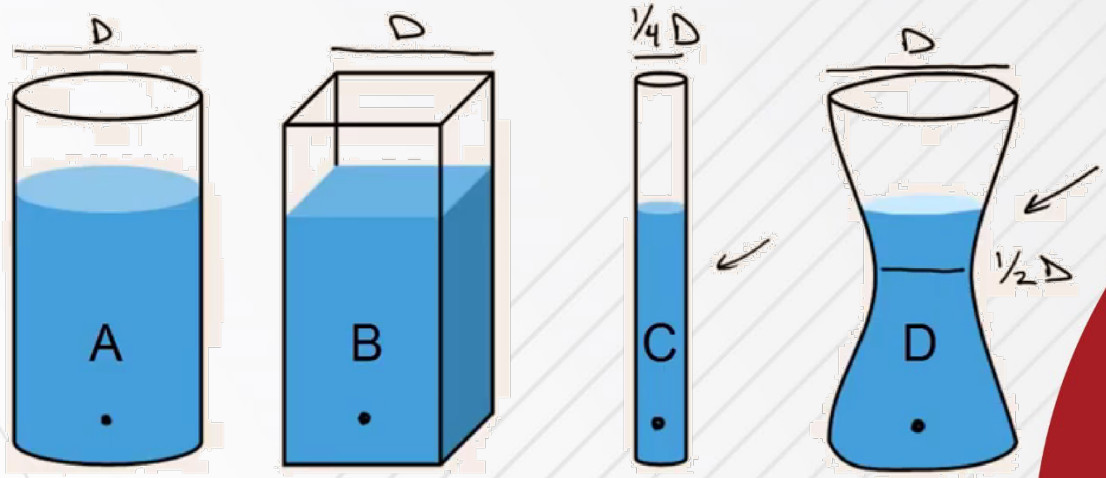

We are Engineers

Earthquake Loads

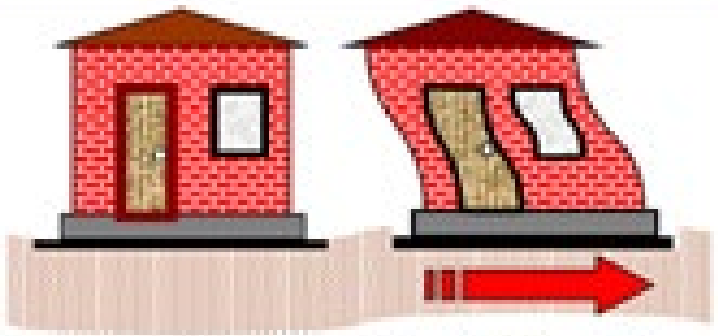

Figure 1: Effect of Inertia in a building when shaken at its base

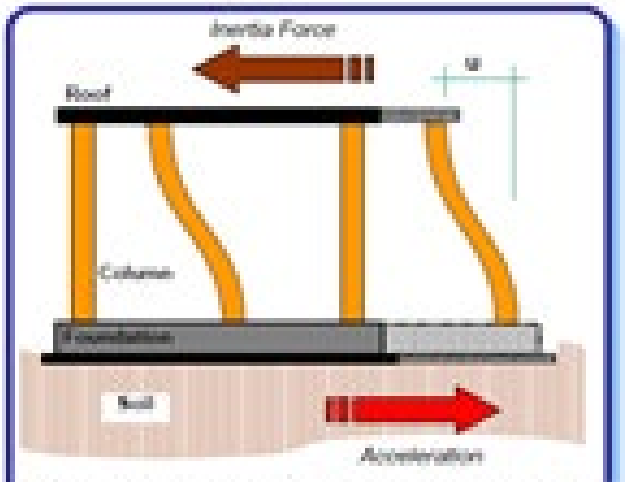

Figure 2: Inertia force and relative motion within a building

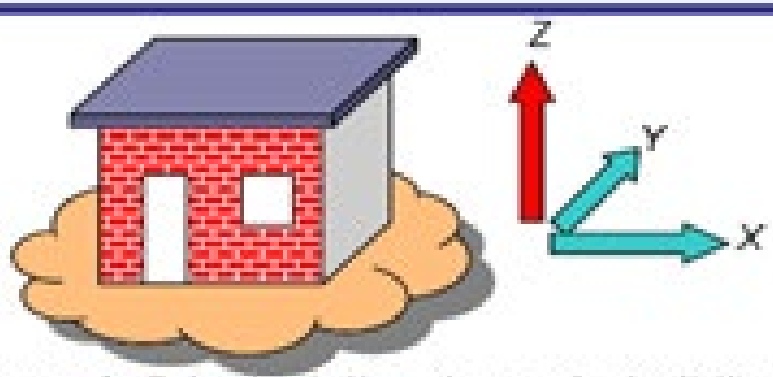

Figure 3: Principal directions of a building

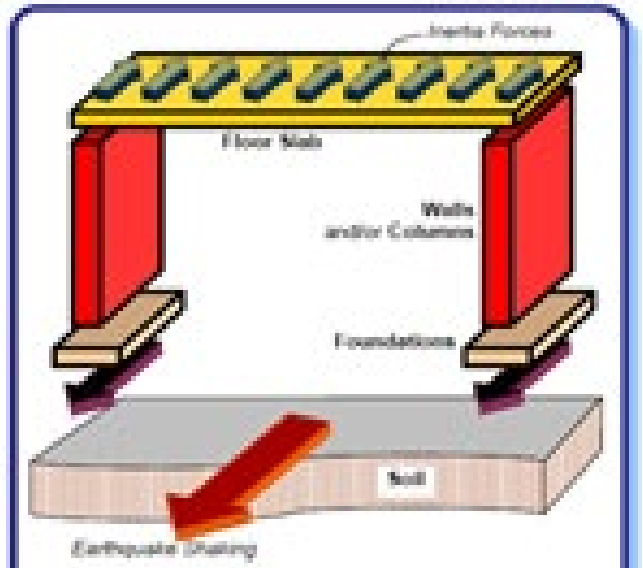

Figure 4: Flow of seismic inertia forces through all structural components.

We are Engineers

Forces in Structural Members

1. TENSION MEMBERS
2. COMPRESSION MEMBERS
3. BENDING MEMBERS
4. TORSIONAL MEMBERS
5. COMBINED BENDING &/TORSIONAL MEMBERS
6. COMBINED COMPRESSION/BENDING MEMBERS

- *Bending Moment*
  - *Tension*
  - *Compression*
- *Shear*

We are Engineers

โครงสร้างรับแรงดึง(TENSION MEMBERS)

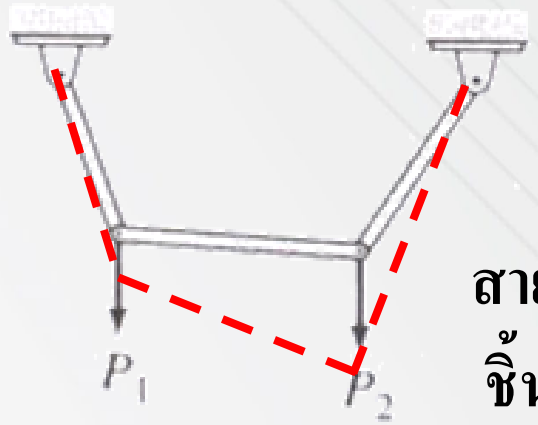

สายเคเบิ้ล
ชิ้นส่วนในโครงทรัสต์

โครงสร้างรับแรงอัด(COMPRESSION MEMBERS)

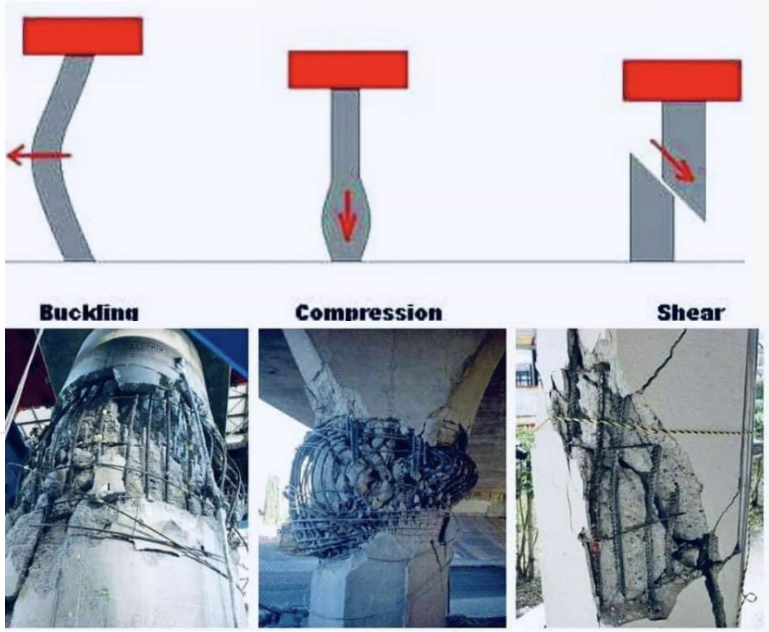

เสาอาคาร เสาเข็ม
ชิ้นส่วนในโครงทรัสต์

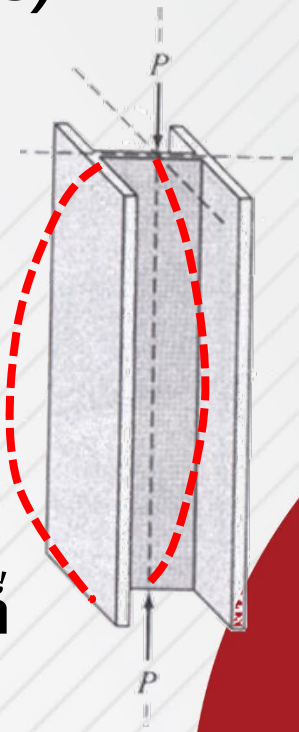

We are Engineers

โครงสร้างรับแรงดึง (TENSION MEMBERS)

Cable

สะพานแขวน Golden Gate

โครงสร้างรับแรงอัด(COMPRESSION MEMBERS)

Bracing Strut

We are Engineers

ชนิดของโครงสร้าง

โครงสร้างรับแรงดัด (BENDING MEMBERS)

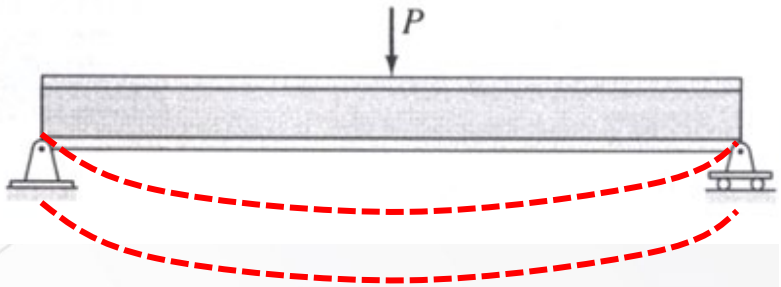

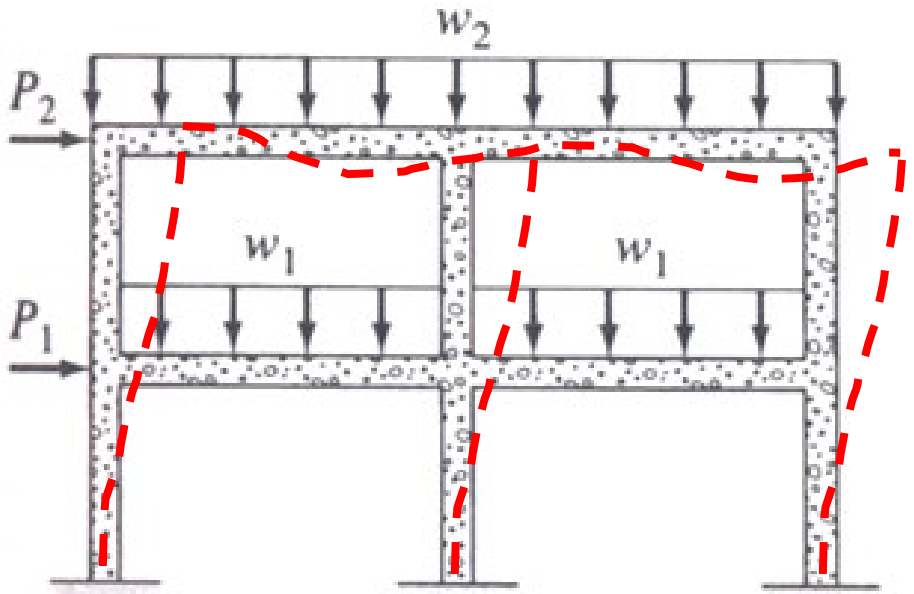

คาน พื้น อะเส แป จันทัน

โครงสร้างรูปแบบโครงข้อ(Frame)

โครงสร้างรับแรงบิด (TORSIONAL MEMBERS)

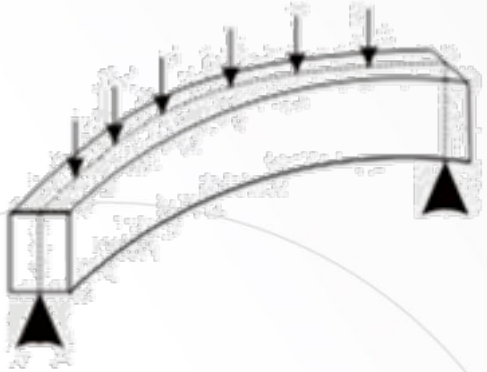

(c) Beam curved in plan

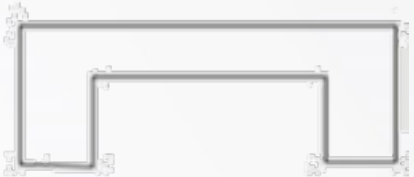

(d) Edge beam in slab

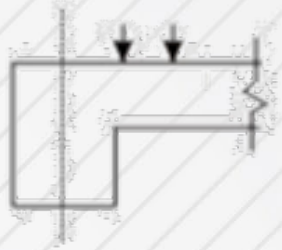

(b) Inverted L-beam

We are Engineers

โครงสร้างรับแรงดัด (BENDING MEMBERS)

โครงสร้างระบบเฟรม(Frame System)

โครงสร้างรับแรงบิด(TORSIONAL MEMBERS)

Design Philosophy
Concerning in

- ❑ Safety
- ❑ Durability
- ❑ Functioning
- ❑ Cost Effective
- ❑ Environmental Friendly
- ❑ etc.

We are Engineers

Basic Engineering Knowledge

- Statics & Dynamics
- Strength of Materials
- Methods of Analysis
- Design Methods
- Detailing
- etc.

We are Engineers

Basic for Structural Analysis

- **Forces or Loading System**
- **Force in Structural Members**
- **Behavior of members under loading**
- **Structural Modelling**
- **Structural Analysis**

We are Engineers

Shear Force & Bending moment Diagrams

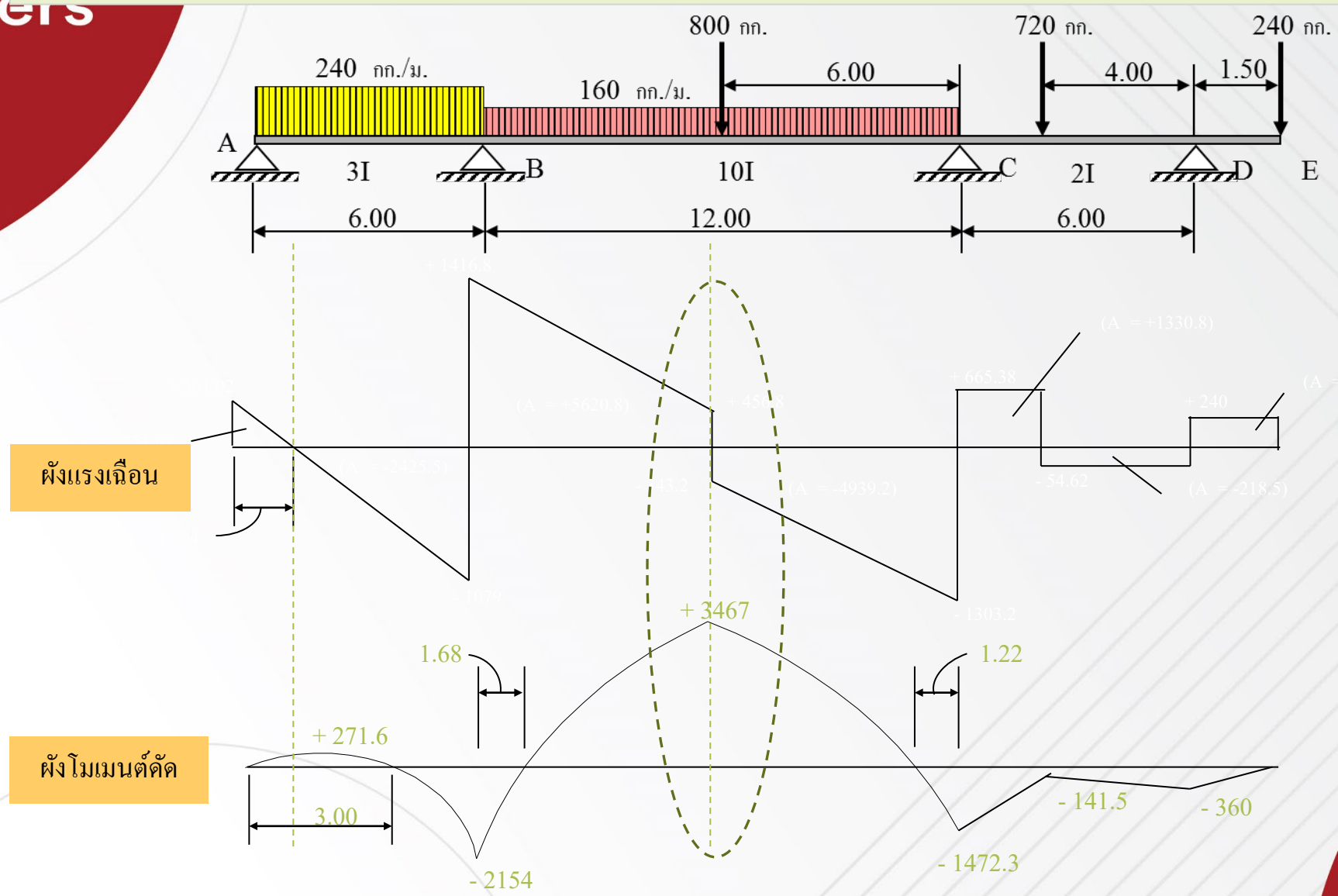

We are
Engin

Shear Force & Bending Moment Diagrams

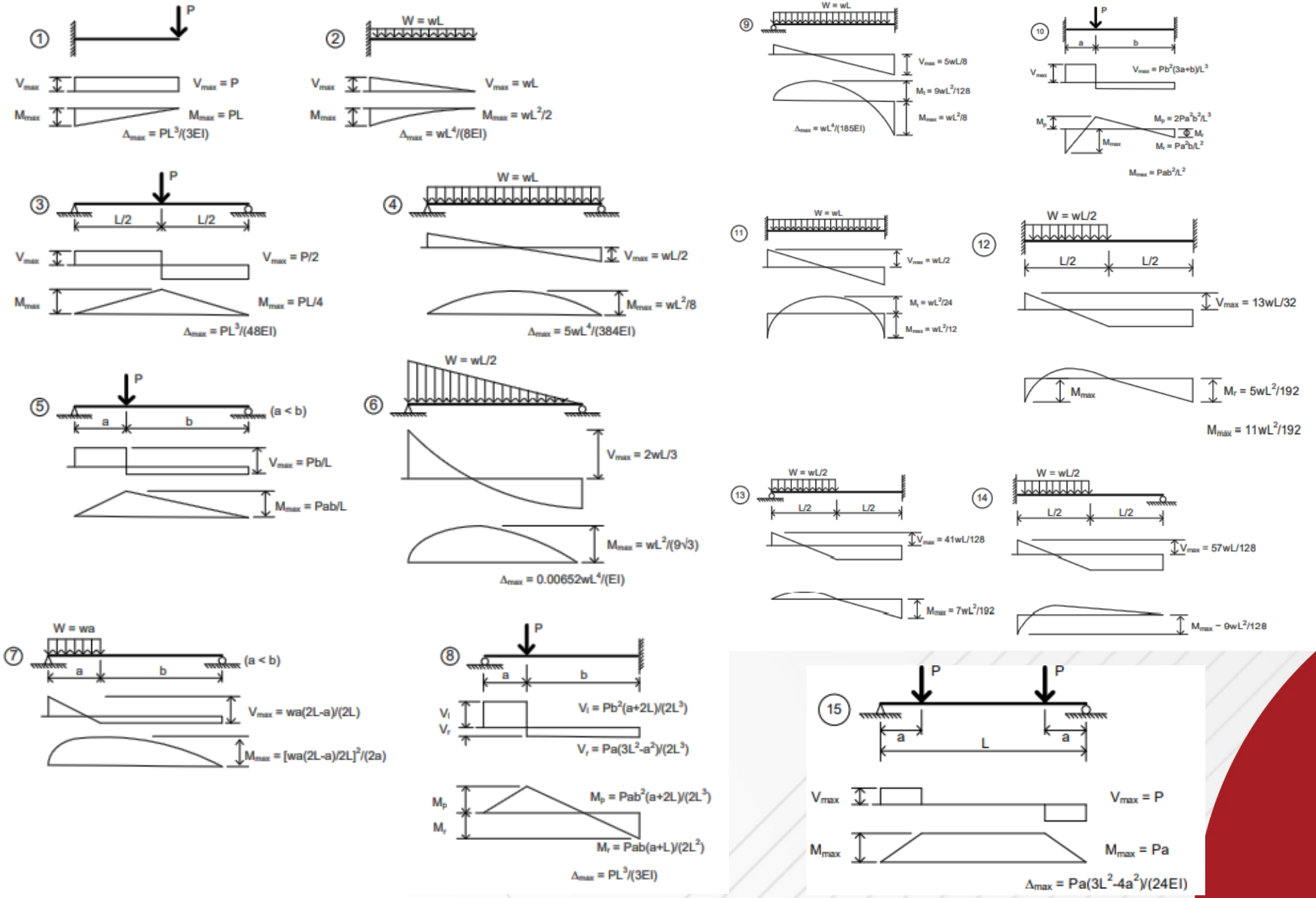

We are Engineers

คุณสมบัติของหน้าตัด

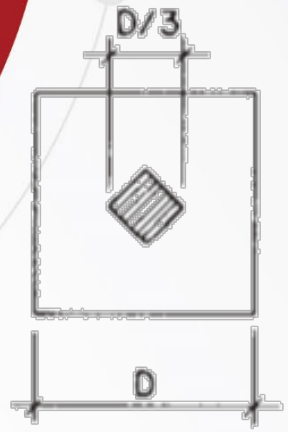

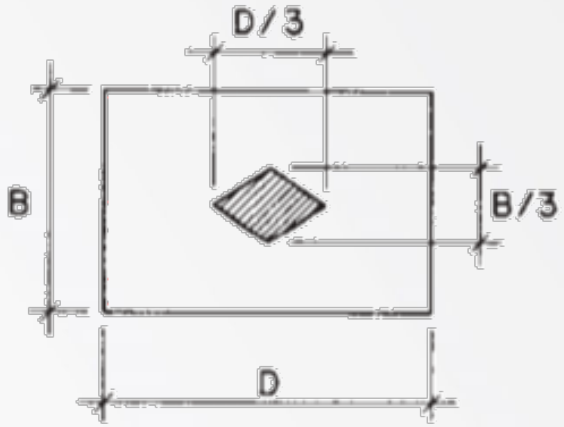

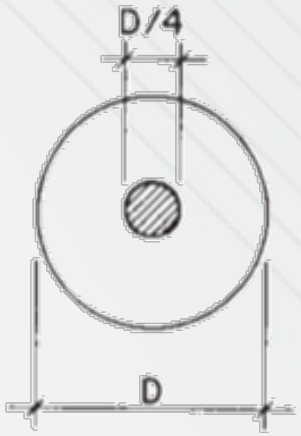

Kern's Area

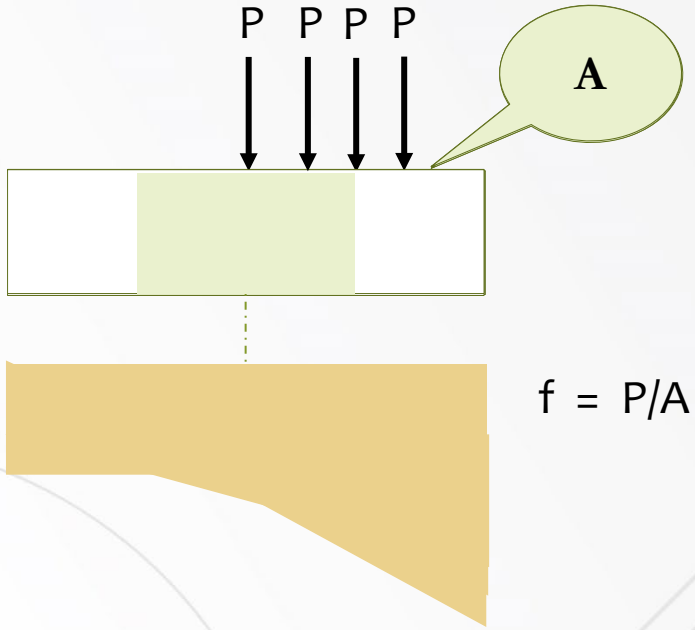

f = P/A -Pe/I

f = P/A + Pe/I

AE = Rigidity Modulus

EI = Bending Modulus

GJ = Torsion Modulus

We are Engineers

คุณสมบัติของหน้าตัด

Cross-section shape	Moment of inertia of area	Modulus of section Z
Rectangle 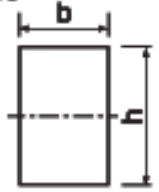	$I=\frac{bh^3}{12}$	$Z=\frac{bh^2}{6}$
Square 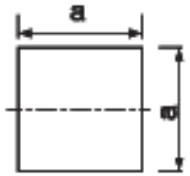	$I=\frac{a^4}{12}$	$Z=\frac{a^3}{6}$

Cross-section shape	Moment of inertia of area	Modulus of section Z
Circle 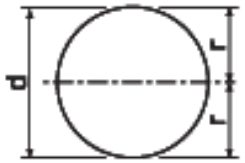	$I=\frac{\pi d^4}{64}=\frac{\pi r^4}{4}$	$Z=\frac{\pi d^3}{32}=\frac{\pi r^3}{4}$
Hollow circle	$t=\frac{\pi(d^4-d_i^4)}{64}$ Thin wall $I \fallingdotseq \frac{\pi}{8} t \cdot d_m^3$	$Z=\frac{\pi(d^4-d_i^4)}{32d}$ Thin wall $Z \fallingdotseq \frac{\pi}{4} t \cdot d_m^2$

Section shape	Area A, m^2	Moment I, m^4 (for bending)	Moment K, m^4 (for torsion)
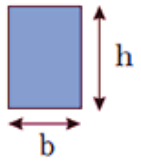	bh	$\frac{bh^3}{12}$	$\frac{bh^3}{3}(1-0.58\frac{b}{h}), \quad (h>b)$
	πr^2	$\frac{\pi}{4}r^4$	$\frac{\pi}{2}r^4$
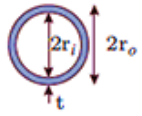	$\pi(r_o^2-r_i^2)\approx 2\pi rt$	$\frac{\pi}{4}(r_o^4-r_i^4)\approx \pi r^3 t$	$\frac{\pi}{2}(r_o^4-r_i^4)\approx 2\pi r^3 t$
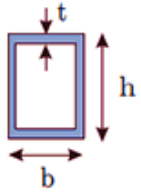	$2t(h+b), \quad (h,b>>t)$	$\frac{1}{6}h^3 t(1+3\frac{b}{h})$	$\frac{2tb^2h^2}{(h+b)}(1-\frac{t}{h})^4$
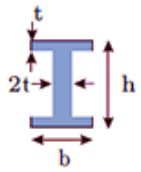	$2t(h+b), \quad (h,b>>t)$	$\frac{1}{6}h^3 t(1+3\frac{b}{h})$	$\frac{2}{3}bt^3(1+4\frac{h}{b})$

We are Engineers

การต้านการดัดของคาน

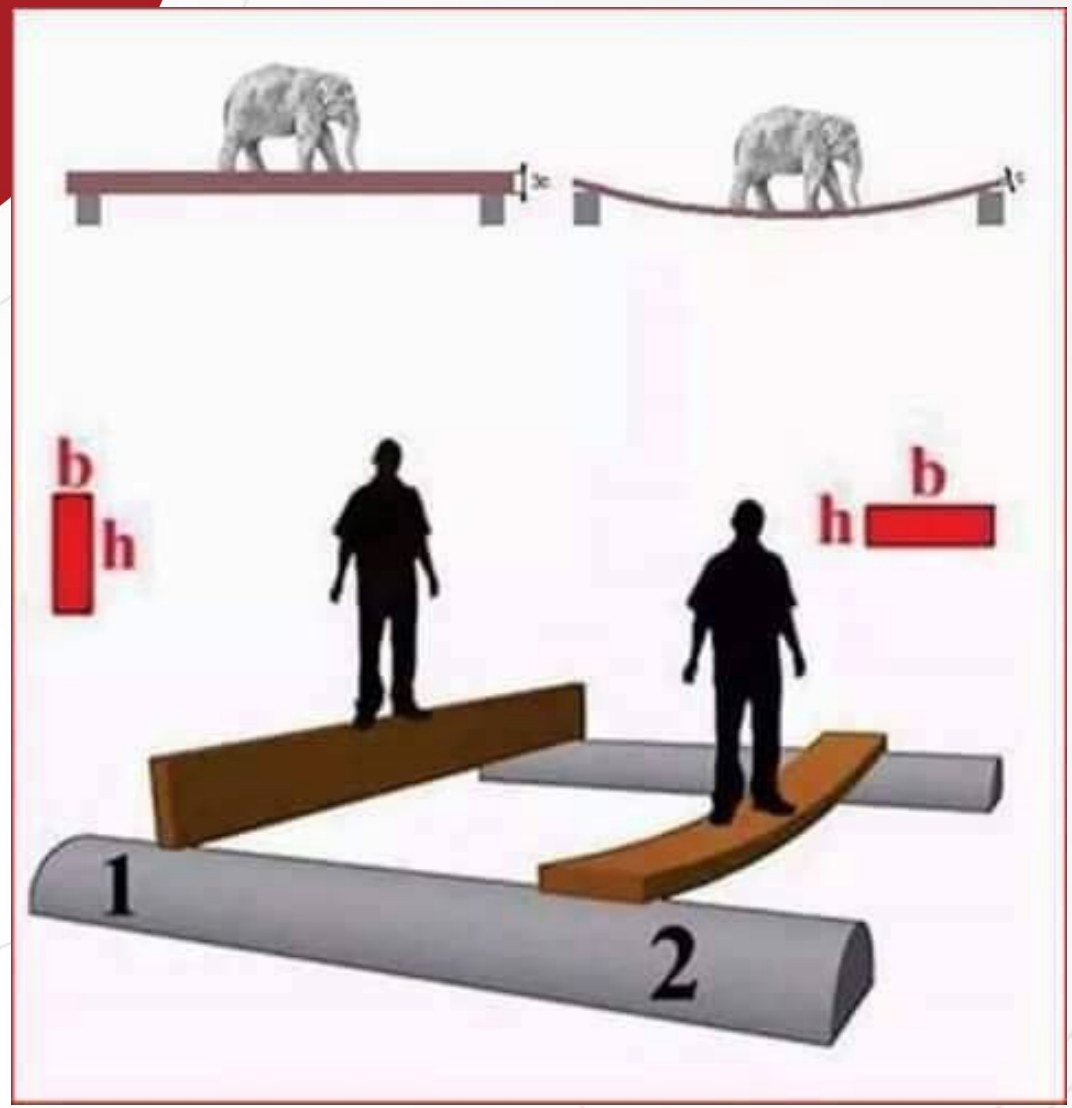

EI = Bending Modulus

$I_{N.A.} = bh^3/12$

M = Bending Moment

M/EI diagram

GJ = Torsional Modulus

J = Polar Moment of Inertia

We are Engineers

วิศวกรรมเฉพาะด้าน

Specific Engineering

Reinforced Concrete Structure

We are Engineers

ข้อดี-ข้อเสีย ของคอนกรีตเสริมเหล็ก

ข้อดี	ข้อเสีย
1. มีความผสมผสานกันระหว่างด้านการรับแรงอัดจากคอนกรีตและด้านความเหนียวของเหล็ก	1. คอนกรีตเป็นวัสดุเปราะ ปริมาณเหล็กเสริมที่ใช้ต้องได้รับ การออกแบบเป็นอย่างดี
2. RC สามารถต้านทานไฟและน้ำได้ดี	2. ต้องใช้แบบหล่อในการสร้างรูปทรง
3. RC มีความแข็งแกร่งสูง	3. มีค่ากำลังรับน้ำหนักค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับน้ำหนักของชิ้นส่วนมันเอง
4. มีค่าการบำรุงรักษาต่ำ	4. คุณสมบัติของคอนกรีตมีความไม่แน่นอนสูง
5. สามารถขึ้นรูปเป็นรูปทรงใดๆตามต้องการ	
6. ใช้ฝีมือแรงงานไม่ต้องมีฝีมือมาก	

We are
Engineers

กลสมบัติของคอนกรีต

- รับแรงกด/อัดได้สูงถึงสูงมาก
- รับแรงเฉือนได้พอสมควร
- รับแรงดึงได้น้อยมากถึงไม่ได้เล
- การยืดหยุ่นตัวต่ำมาก
- ทนความร้อนได้ดี

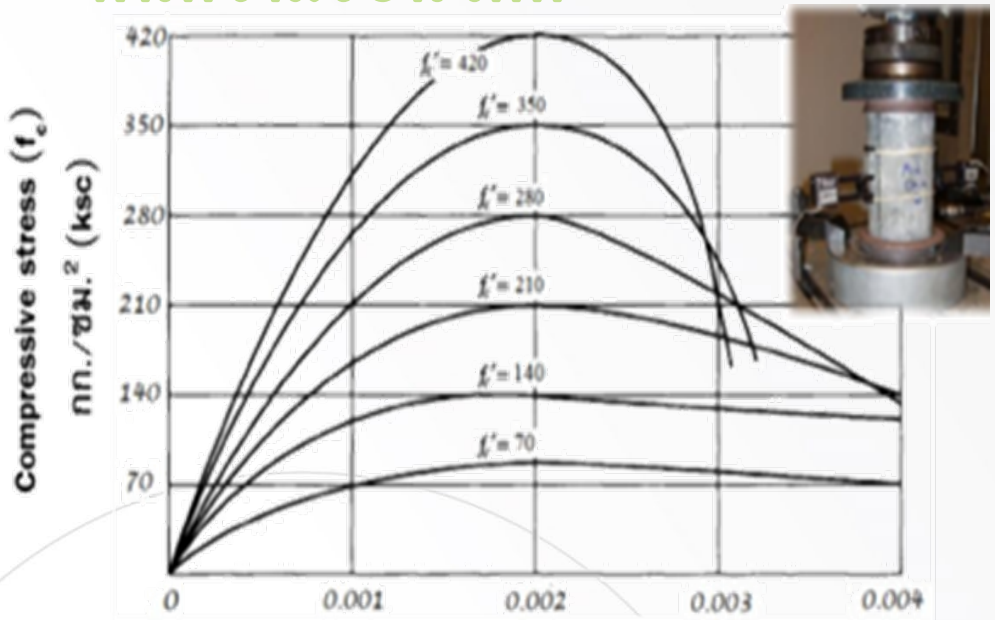

Stress–strain curves

กลสมบัติของเหล็กเสริม

- รับแรงดึงได้สูงมาก
- รับแรงอัดได้สูงเกือบเท่าแรงดึง
- รับแรงเฉือนได้ดี
- มีการยืดหยุ่นตัวสูง
- ทนไฟต่ำ

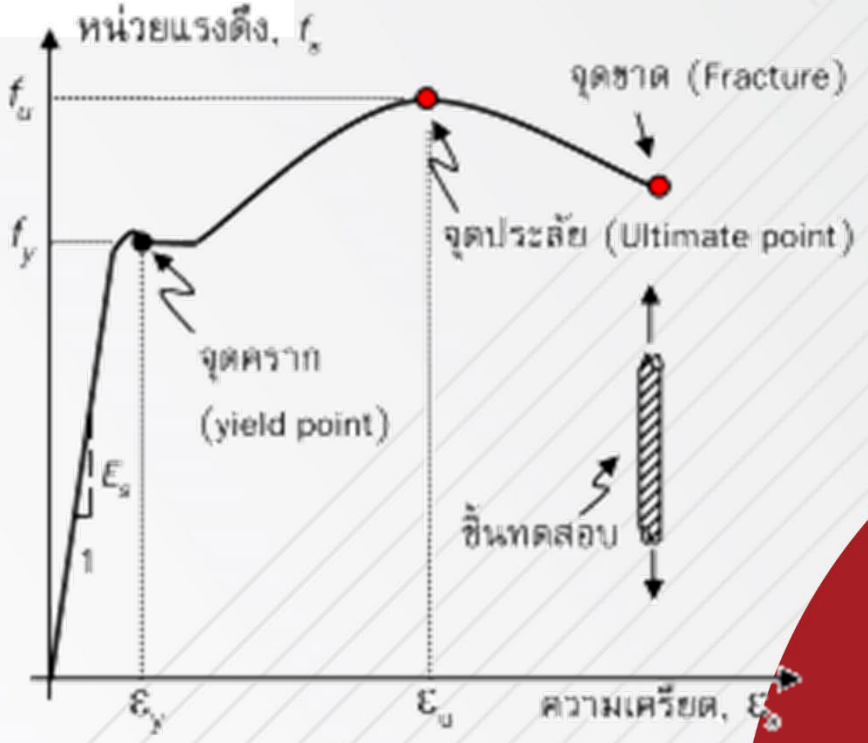

We are Engineers

กร๊าฟแสดงจุดสำคัญระหว่างความเค้น-ความเครียด

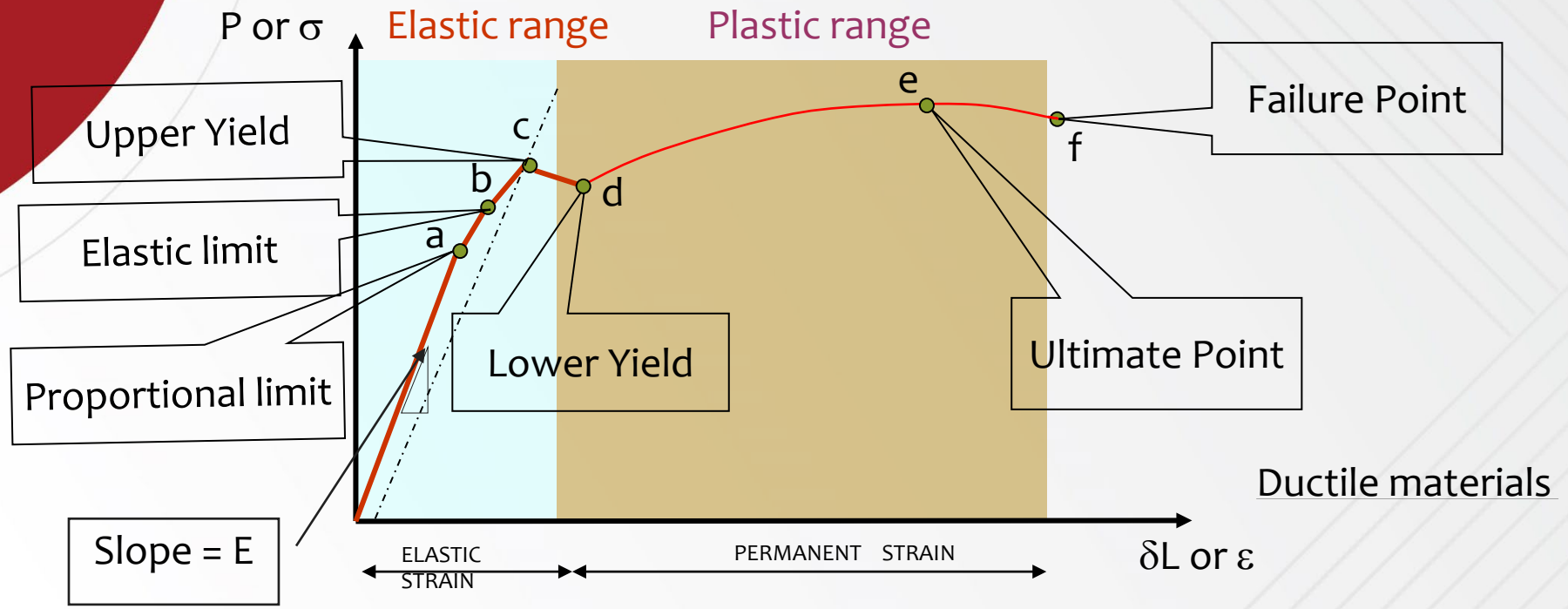

Ductile materials

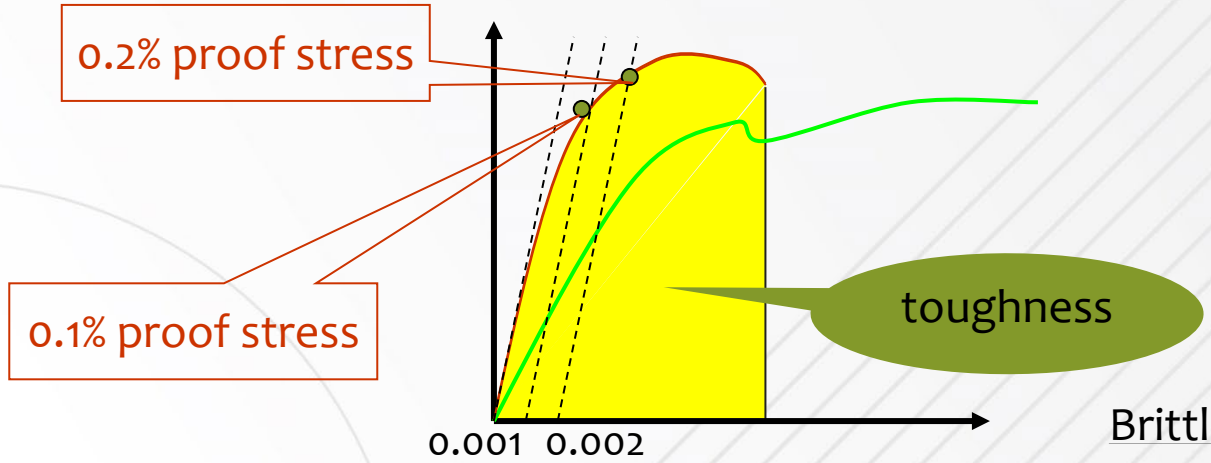

Brittle Materials

We are Engineers

Design Method

วิธีหน่วยแรงใช้งานหรือทฤษฎีอีลาสติก

(มาตรฐานACI 318-63 หรือ วสท. 1007-34)

Based on yield stress (*elastic material*) or other predetermined strain amount (*for an inelastic material*—e.g. for concrete, the stress at a strain of 0.3% (0.003 in/in)).

วิธีกำลัง(Strength Design)

(มาตรฐานACI 318-71,318-2014 หรือ วสท. 1008-38)

Based on the ultimate strength of material
(Known as the "Strength Design Method)":
Instead of reducing the allowable stress, use ultimate strength and apply multipliers to loads, since generally know the material capacity more accurately than anticipated loads
(e.g., 1.4xDL + 1.7xLL < F ult (for concrete design).

We are
Engine

วิธีหน่วยแรงใช้งานหรือทฤษฎีอีลาสติก

ตารางที่ 2.1-1 ค่าตัวคูณสำหรับการจำกัดค่าหน่วยแรงในวัสดุคอนกรีตเสริมเหล็ก

	วสท.	กฎกระทรวง ฯ
α_c	0.45	0.375
α_s	0.50	0.50

วิธีกำลัง(Strength Design)

ตารางที่ 2.1-2 ค่าตัวคูณเพิ่มค่าน้ำหนักบรรทุก

	γ_{DL}	γ_{LL}
วสท.	1.4	1.7
กฎกระทรวง ฯ	1.7	2.0
ACI318-14	1.2	1.6

We are Engineers

Design Criterions

Allowable Stress – WSD

$$f_{actual} \leq (F.S.)F_{failure}$$

* Actual loads used to determine stress
* Allowable stress reduced by factor of safety

Strength Design – SD

* Loads increased depending on type load

  γ Factors: DL=1.7 LL= 2.0 WL=1.3

  U=1.7DL+2.0LL

* Strength reduced depending on type force

  ϕ Factors: flexure=0.9 shear=0.85 column=0.7

Examples:

WSD

0.375

$$f_b \leq 0.45 f_c'$$

$$f_v \leq 0.1\sqrt{f_c'}$$

SD

$$M_u \leq 0.9 M_n$$

$$V_u \leq 0.85 V_n$$

$$P_u \leq 0.70 P_n$$

Ultimate Strength – (ACI 318 - 2014)

Reduced Nominal Strength ≥ Factored Load Effects

$$\Phi S_n \geq U$$

γ Factored Loads (see ACSE 7)

1) 1.4D
2) 1.2D + 1.6L + 0.5(Lr or S or R)
3) 1.2D + 1.6(Lr or S or R) + (1.0L or 0.5W)
4) 1.2D + 1.0W + 1.0L + 0.5(Lr or S or R)
5) 1.2D + 1.0E + 1.0L + 0.2S
6) 0.9D + 1.0W
7) 0.9D + 1.0E

D = service dead loads
L = service live load
Lr = service roof live load
S = snow loads
W = wind loads
R = rainwater loads
E = earthquake loads

ACI 318 21.2.2

Strength Reduction Factors, Φ

Mn	Flexural (beams)	0.65 to 0.90
Vn	Shear	0.75
Pn	Compression	0.65 to 0.90
Bn	Bearing	0.65
Tn	Torsion	0.75
Nn	Tension	0.90

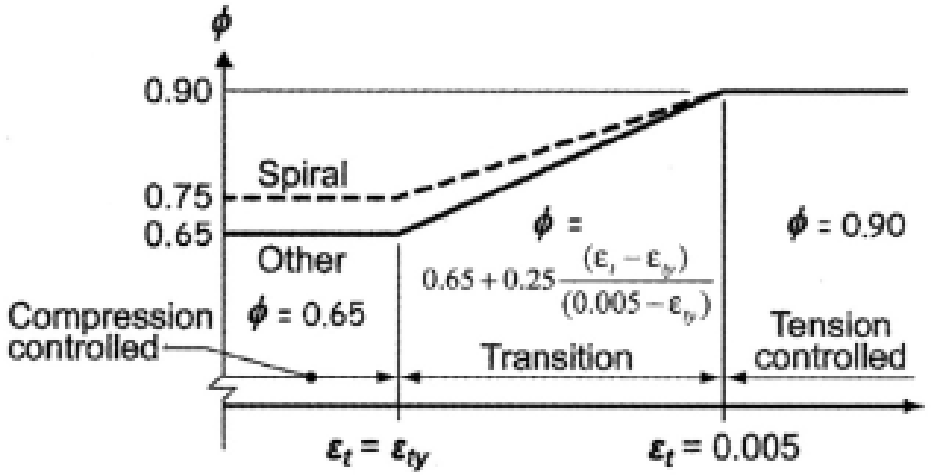

We are Engineers

Working Stress Design

Stress determined
By Actual Loads

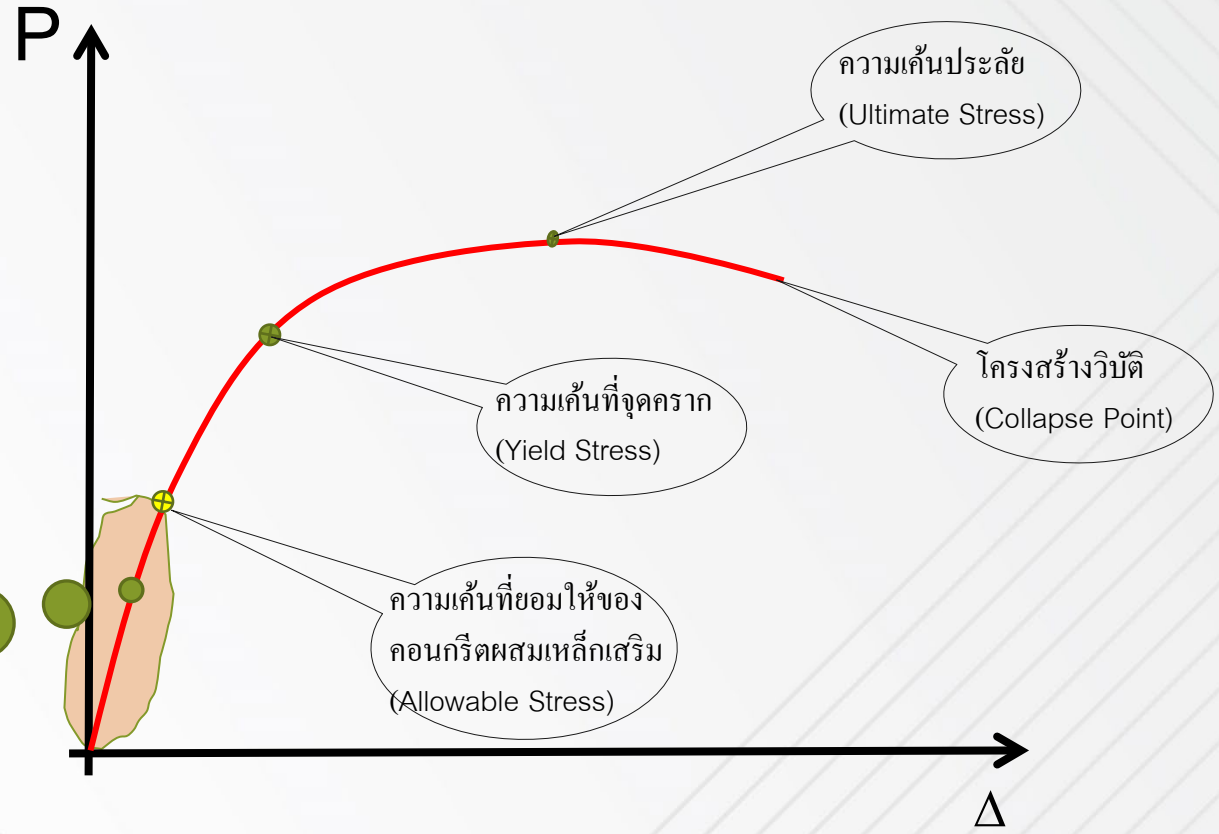

ควบคุมโครงสร้าง
ให้เกิดความเค้น
อยู่ในช่วงนี้

$$f_{actual} \leq (F.S.)F_{failure}$$

We are Engineers

Strength Design

Stress determined By
Factors Loads and Strength

γ Factors (for loading)

ϕ Factors(for stresses)

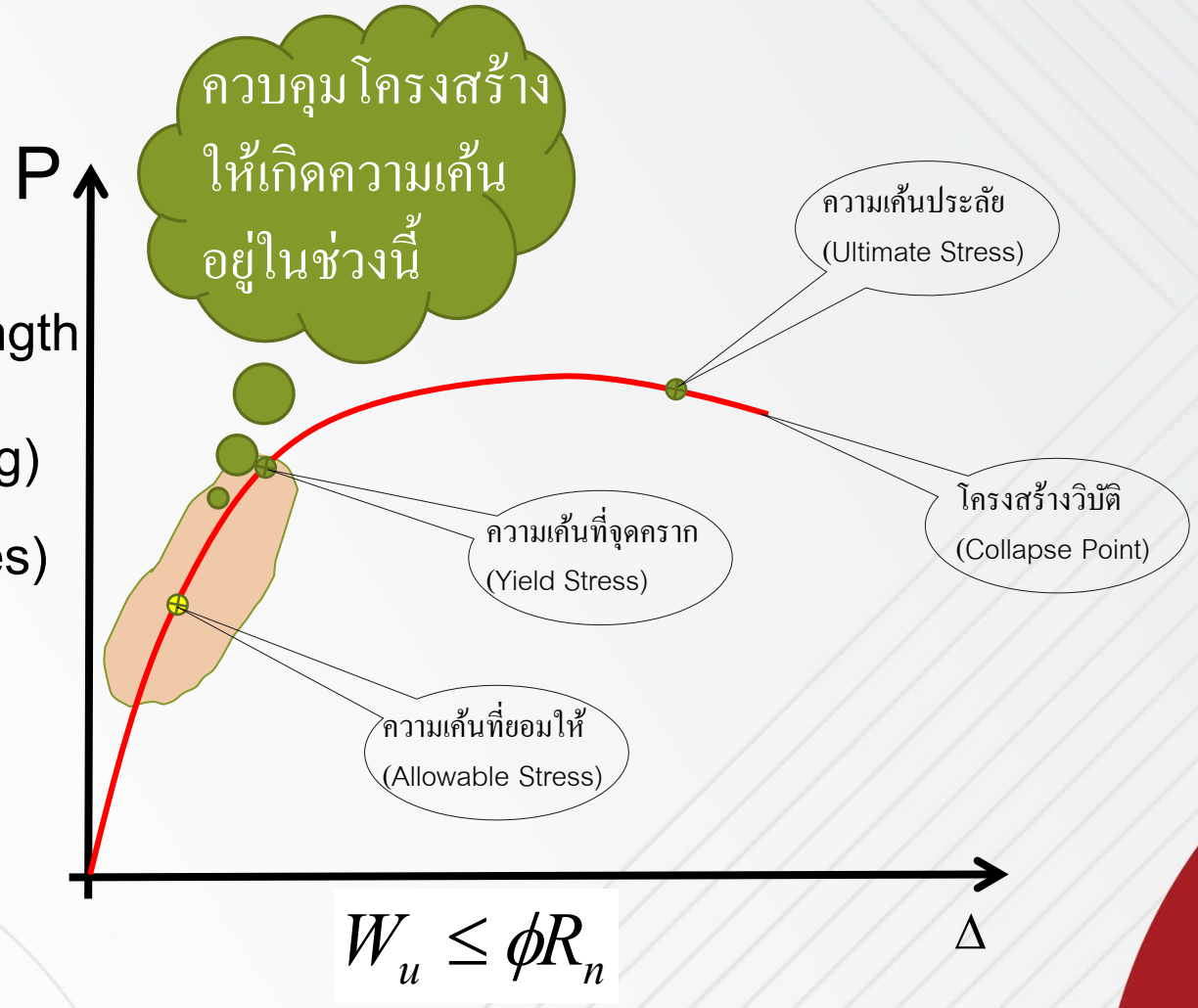

$$W_u \leq \phi R_n$$

We are Engineers

Pre-stressed Concrete Structure

We are
Engineer

Cost Comparing Between RC and PT Flat Slab

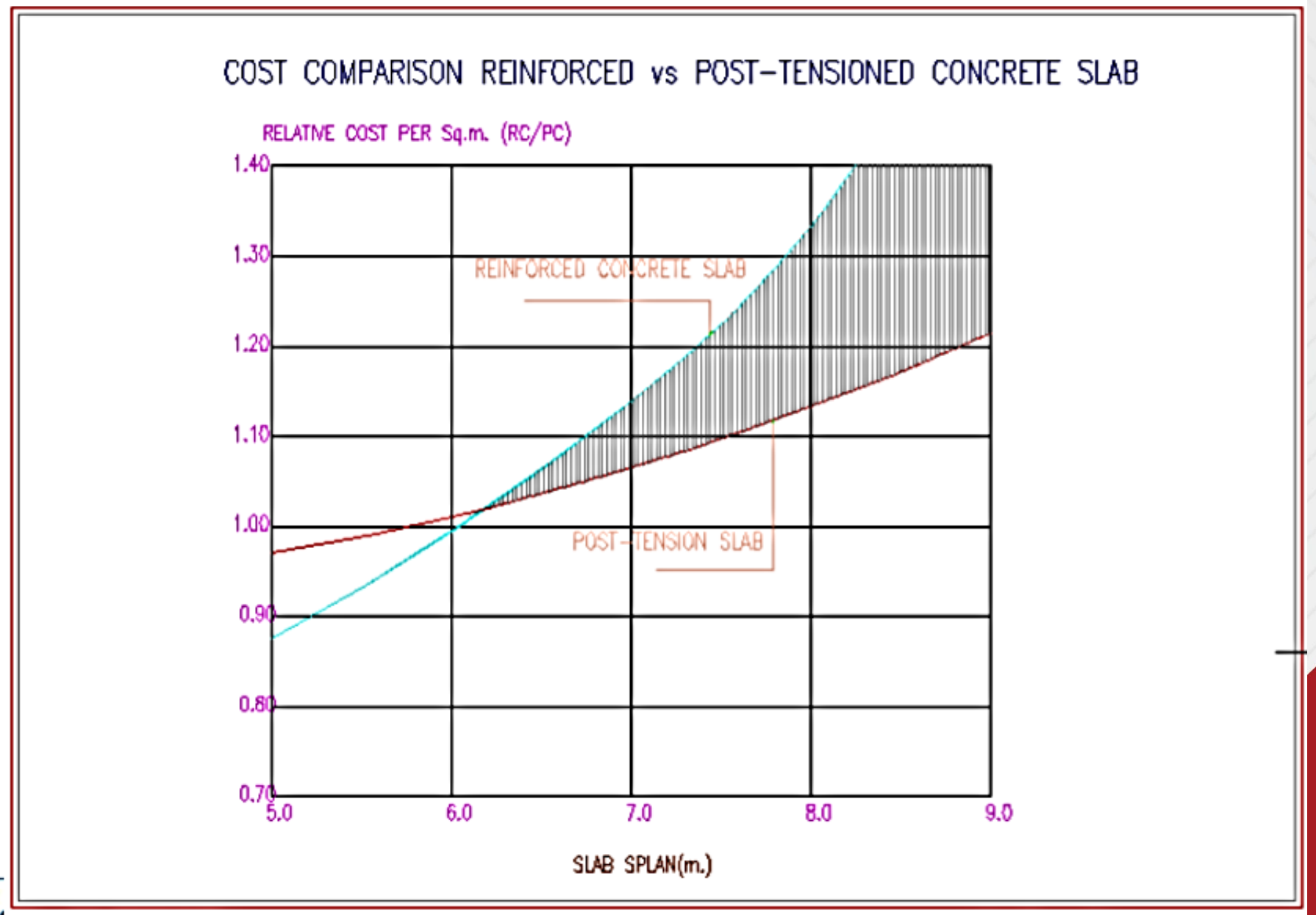

Method of Design

We are Engineers

Method of Design

- *The Finite Element Analysis* → SAFE , ADAPT
- *The Simplified Method*
- *The Equivalent Frame Method*

	Span/depth ratio
Cantilever	7
Simply supported	20
Continuous	26

(i) use normal span/effective depth ratio if drop width >1/3 span each way; otherwise

(ii) to apply 0.9 modification factor for flat slab, or where drop panel width < L/3
1.0 otherwise

We are
Enginee

Why Pre-stressed Concrete?

- Concrete remains un-cracked
- Reduction of steel corrosion
- Increases durability
- Good for pressure vessels
- High span to depth ratio (ex: 45:1 vs. 28:1)
- less dead load
- More economical

We are Engineers

FUNDAMENTALS OF PRESTRESSED CONCRETE

Beam under Loading

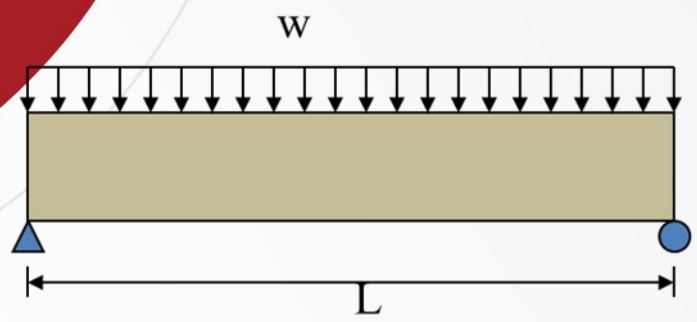

Working Stress Condition

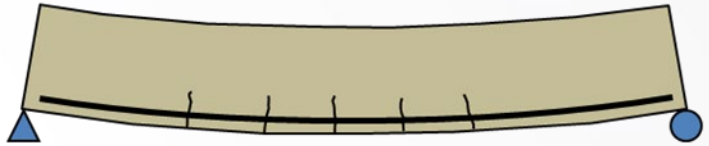

Ultimate Strength Condition

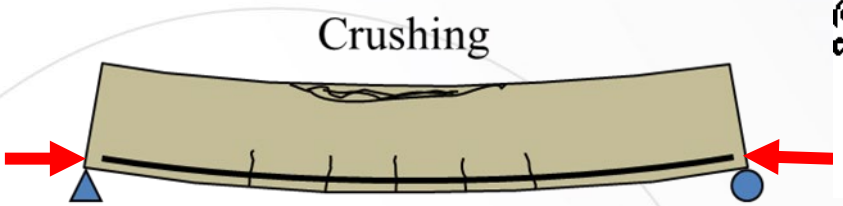

Suppose RC Beam has too much cracking
And too much deflection.
If we want to fix it

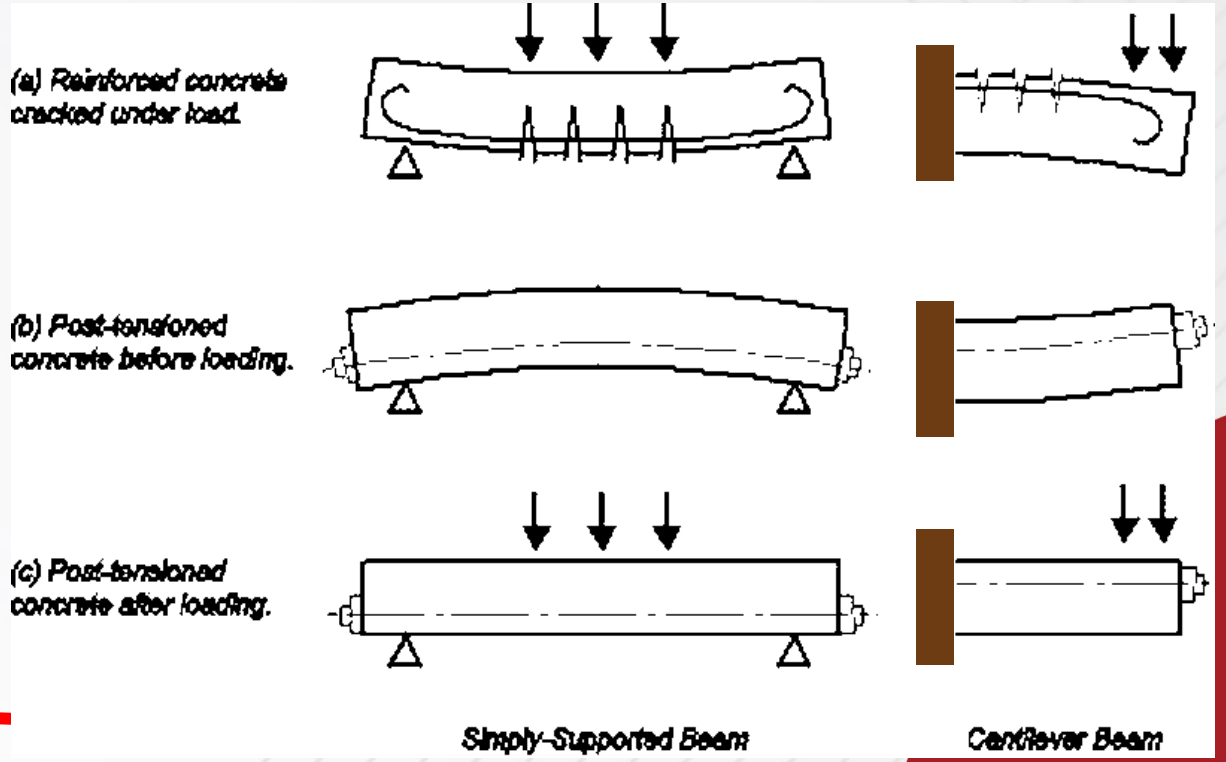

We are Engineers

FUNDAMENTALS OF PRESTRESSED CONCRETE

Beam under Loading

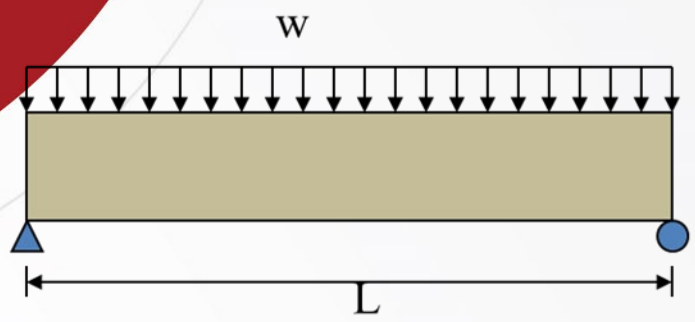

Suppose RC Beam has too much cracking
And too much deflection.
If we want to fix it

Working Stress Condition

Tension (bending) + Compression ("squeezing") =

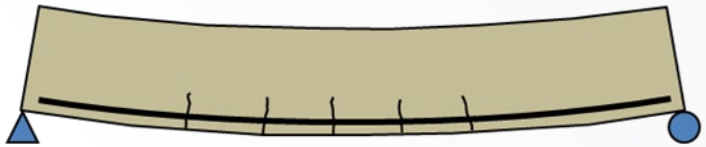

Net Zero Stress

Ultimate Strength Condition

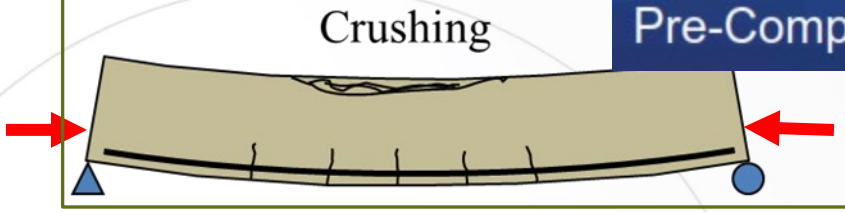

Pre-Compression ("prestressing") + Tension (bending) =

Net Zero Stress

METHOD OF PRESTRESSING

- Prestressing: Concrete pre-compressed before loading in bending (flexural tension)

1. Pre-Tensioning: Steel tensioned before concrete is placed
2. Post-Tensioning: Steel tensioned after concrete is hardened

Reinforcing is PASSIVE ACTION: Steel crosses cracks, but does not prevent them

Prestressing is ACTIVE ACTION : Can prevent cracks from forming

We are
Engin

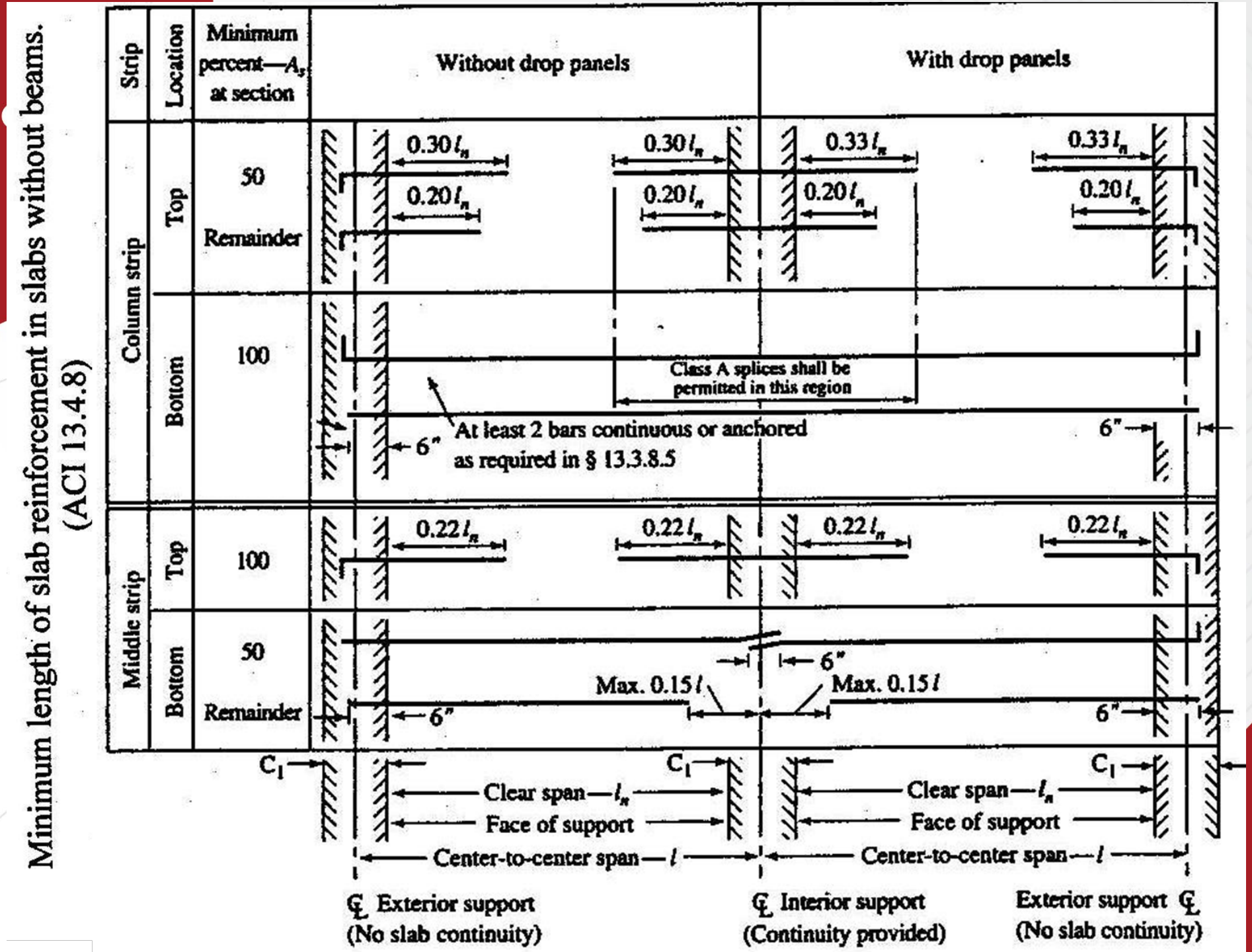
Minimum length of slab reinforcement in slabs without beams. (ACI 13.4.8)
Strip
Location
Minimum percent—A_s at section
Without drop panels
With drop panels
Column strip
Top
50
Remainder
$0.30\,l_n$
$0.20\,l_n$
$0.33\,l_n$
$0.20\,l_n$
Bottom
100
Class A splices shall be permitted in this region
At least 2 bars continuous or anchored as required in § 13.3.8.5
6"
Middle strip
Top
100
$0.22\,l_n$
Bottom
50
Remainder
Max. 0.15l
C_1
Clear span—l_n
Face of support
Center-to-center span—l
℄ Exterior support (No slab continuity)
℄ Interior support (Continuity provided)
Exterior support ℄ (No slab continuity)

We are Engineers

Opening in Post-Tensioned Slab

(https://snp-precast.snp-post.com/img/blog/0A8BuZGtpQ.jpg)

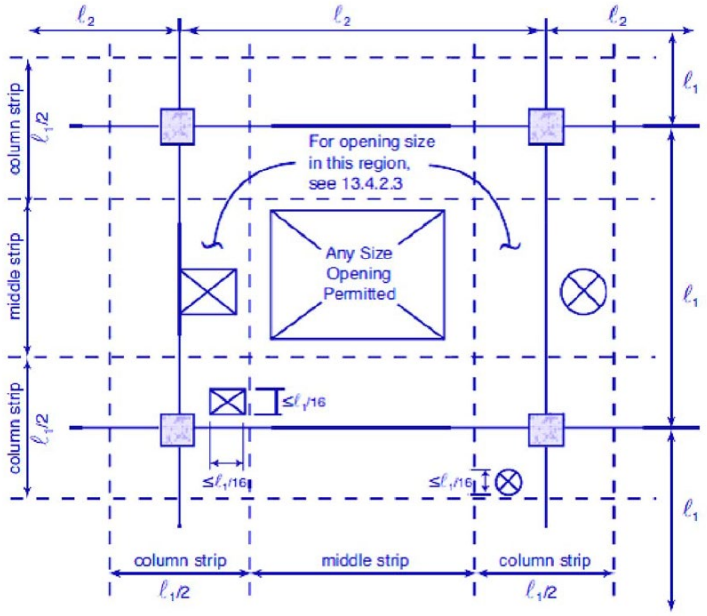

(https://snp-precast.snp-post.com/img/blog/RxeqcgxJTT.png)

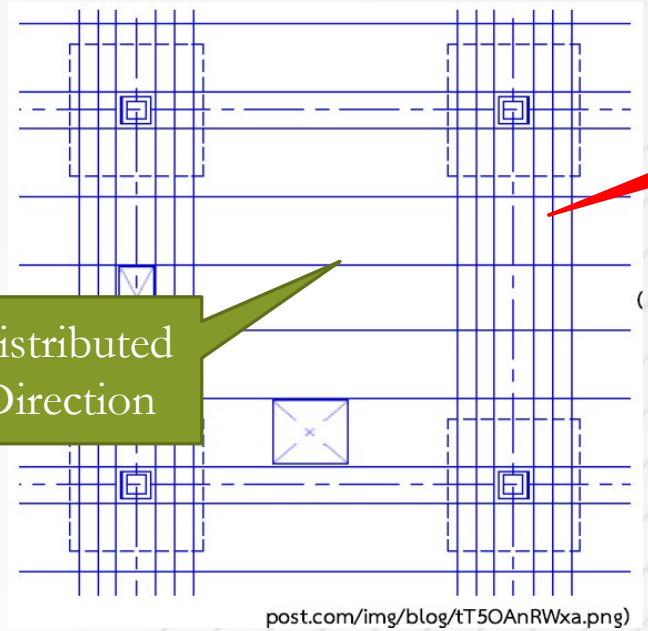

post.com/img/blog/tT5OAnRWxa.png)

We are
Engi

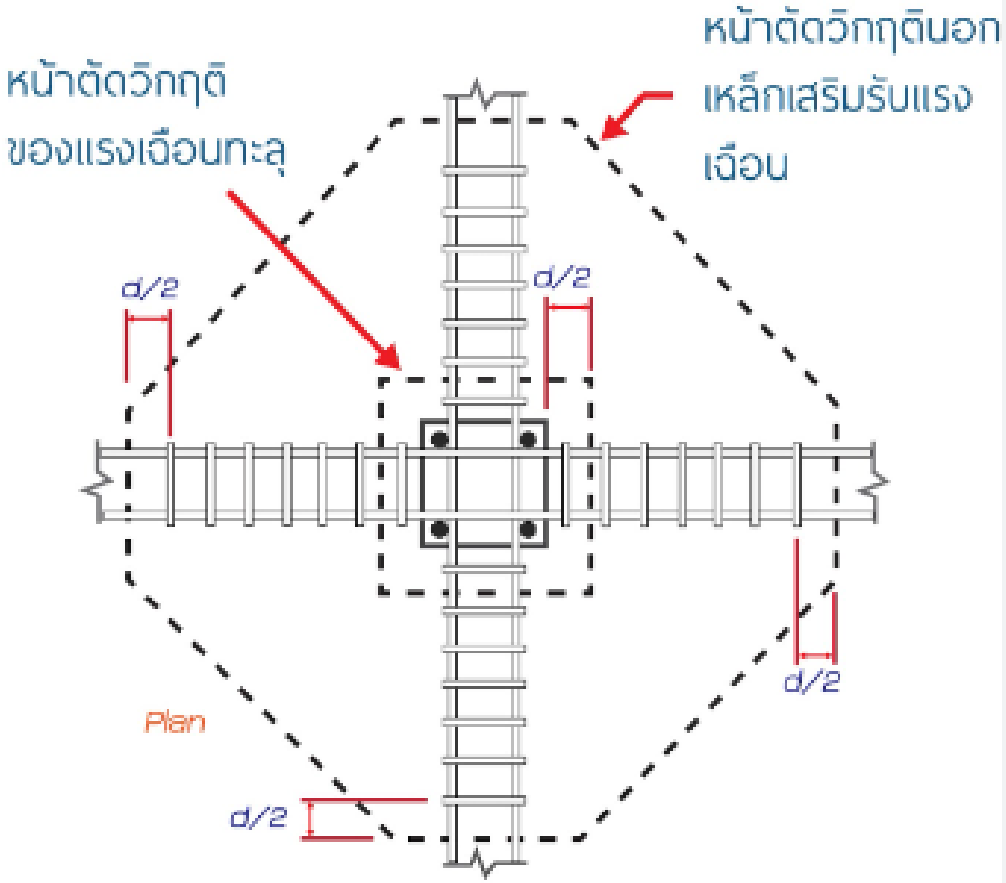

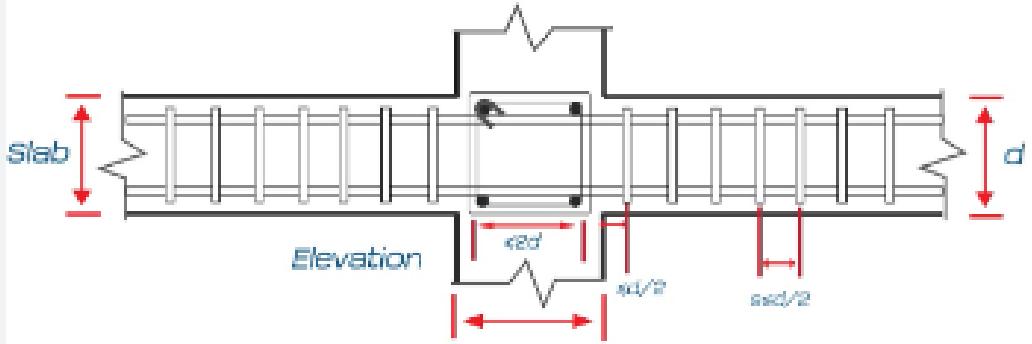

ผลกระทบของตำแหน่งช่องเปิ

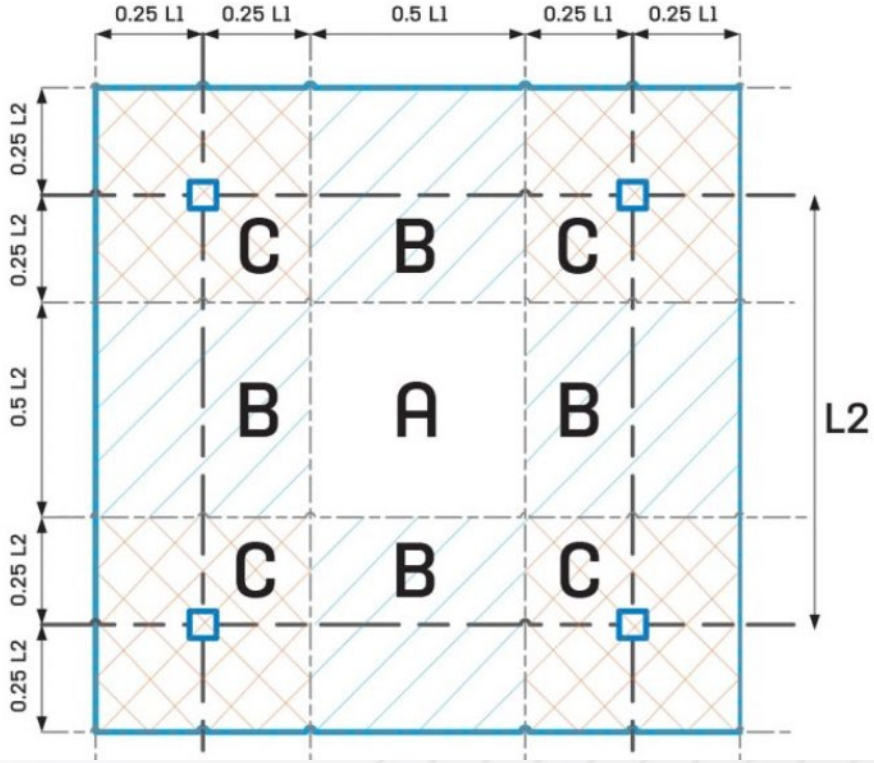

พื้นที่ A: มีผลกระทบต่อพื้น Post-tension น้อย หรือไม่มีเลย

พื้นที่ B: มีผลกระทบต่อพื้น Post-tension ปานกลาง

พื้นที่ C: มีผลกระทบต่อพื้น Post-tension อย่างมาก ควรหลีกเลี่ยง

We are Engineers

จุดอ่อนของพื้นไร้คานระบบอัดแรงภายหลัง

Punching Shear

- Slab Thickness
- Bonding Area

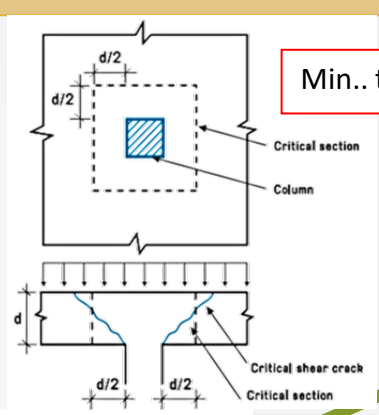

Min.. t = L/40 ≥ 18 cm.

Slab Thickness ⇨ *Long Term Deflection*

Spanning Cracking

Punching Shear

Bonding Area

Edge/Corner

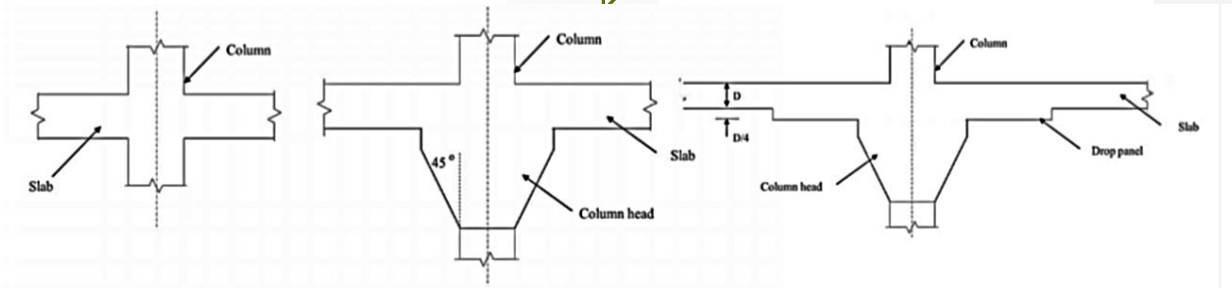

Slab without drop (flat plate) — Span 6-9 m.

Slab without drop And with column head — Span 9-12 m.

Slab with drop And with column head — Span > 12 m.

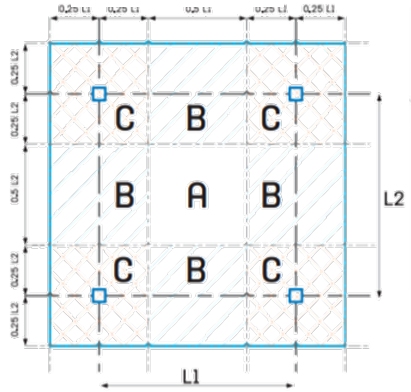

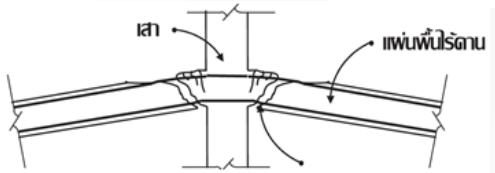

$$A_{...} = \frac{0.5 w_u L_1 L_2}{}$$

3.Unprogressive Reinf.

id Wu = uniform load > 2xservice dead load

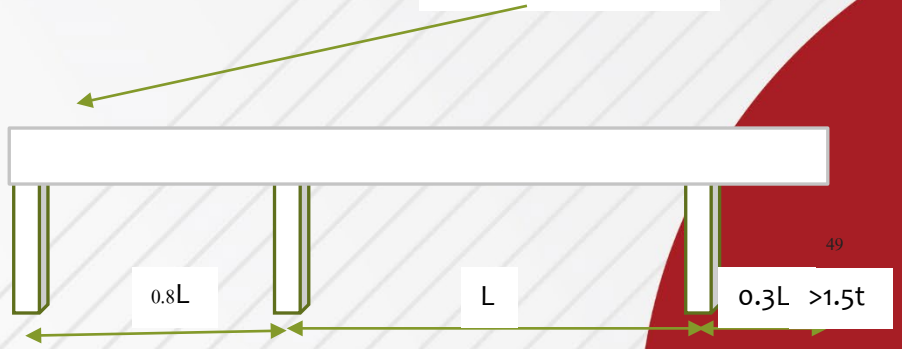

Element of Flat Slab(simplified)

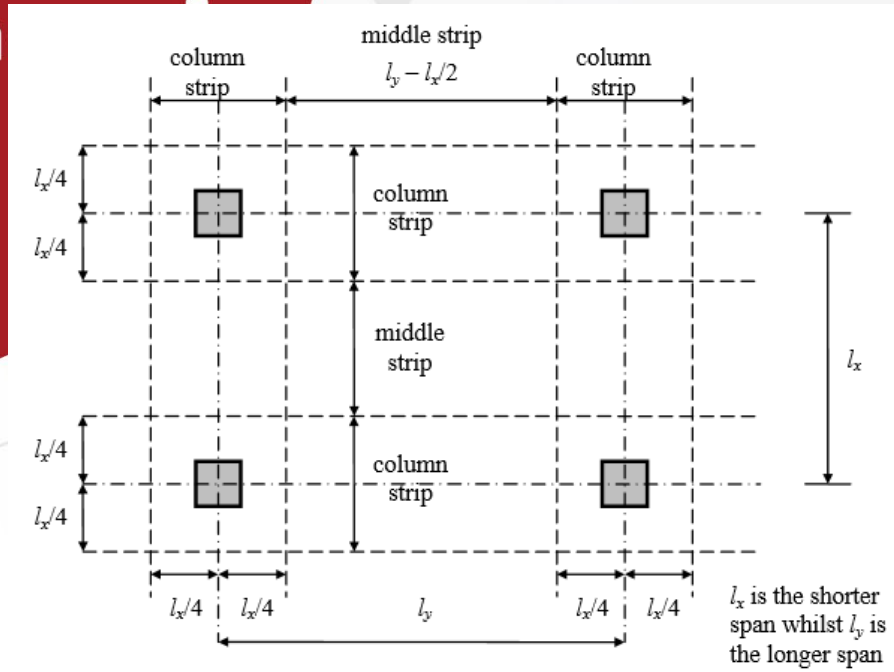

Flat Slab without Drop

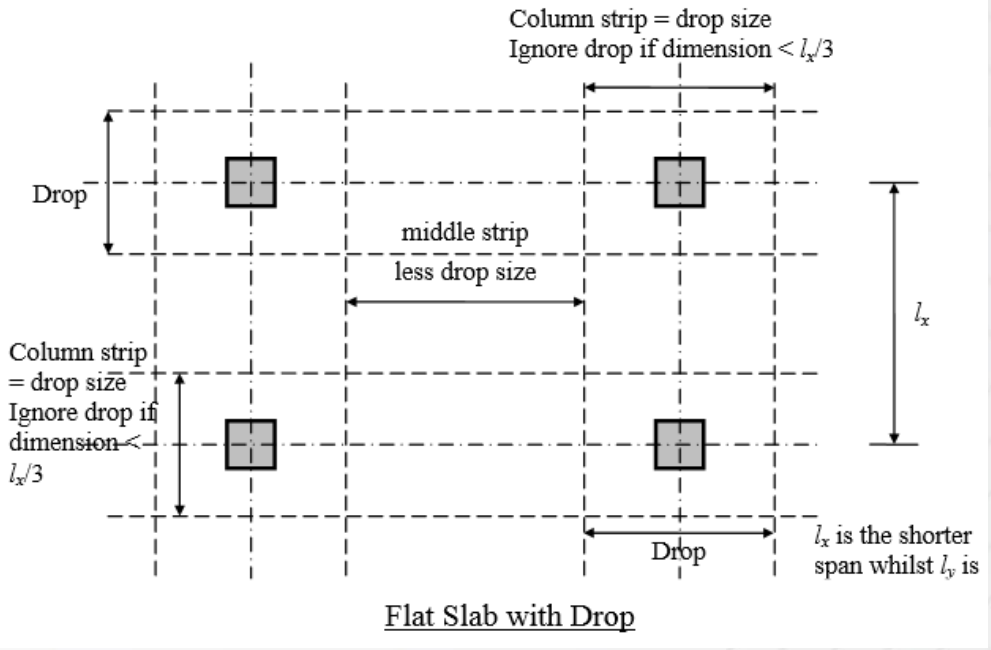

Flat Slab with Drop

$$\Delta = \Delta x + \Delta y$$

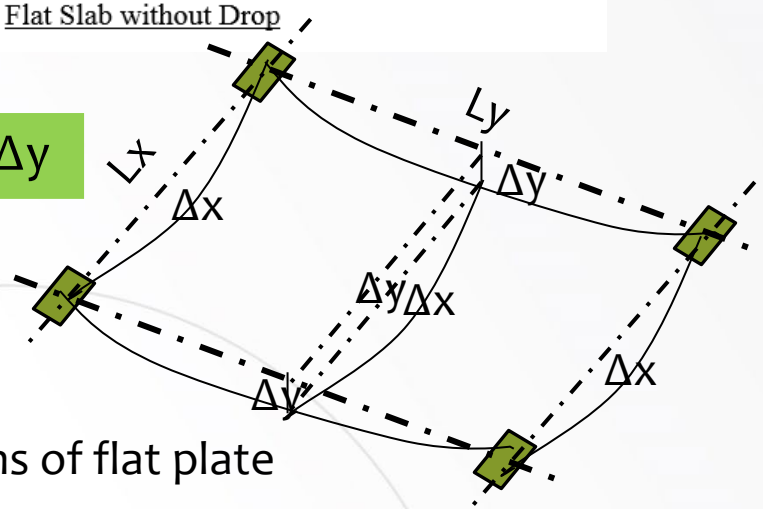

Deflections of flat plate

For Fixed ends $\Delta = \frac{1}{384}\frac{wl^4}{EI}$

For Continuous Span $\Delta = \frac{2.65}{384}\frac{wl^4}{EI}$

For Single Span $\Delta = \frac{3.80}{384}\frac{wl^4}{EI}$

We are
Engineers

We are
Engin

ขอบคุณ และขอให้โชคดีทุกคน